

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra etologie a zájmových chovů

**Fakulta agrobiologie,
potravinových a přírodních zdrojů**

Existují genderové preference při volbě plemene psa?

Bakalářská práce

Petra Dražilová

Kynologie

Dr. Ing. Naděžda Fiala Šebková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petra Dražilová

Zootechnika
Kynologie

Název práce

Existují genderové preference při volbě plemene psa?

Název anglicky

Are there gender preferences when choosing a dog breed?

Cíle práce

Cílem práce je sepsat aktuální vědeckou rešerši na téma genderových preferencí a volbou plemene psa. Druhá část práce bude experimentální. Na základě prostudované literatury studentka sestaví dotazník, který bude zasílán respondentům. Data z dotazníkového šetření budou následně matematicko-statisticky analyzována.

Výzkum by měl dát odpověď na otázku, zda existují plemena psů, která chovají spíše muži anebo zda existují tzv. "ženská plemena" psů.

Metodika

10.9.2020 – zadání tématu práce

11.9. – 31.10.2020 – studium literatury, sepsání rešerše a sestavení dotazníku

1.11. – 31.12.2020 – distribuce dotazníků k respondentům

1.1. – 15.1.2021 – matematicko-statistické vyhodnocení dat

16.1. – 31.1.2021 – interpretace výsledků, práce na grafech a tabulkách

1.2. – 30.3.2021 – sepsání BP do finální podoby

31.3.2021 – odevzdání BP v elektronické podobě

12.4.2021 – odevzdání BP ve vazbě

Doporučený rozsah práce

30 – 40 str.

Klíčová slova

gender – volba – výběr – pes – plemeno

Doporučené zdroje informací

- Bir, C. – Widmar, N.J.O. – Croney, C.C. (2017). Stated Preferences for Dog Characteristics and Sources of Acquisition. *Animals* 7(8):59, DOI: 10.3390/ani7080059
- Garrison, L. – Weiss, E. (2014), What Do People Want? Factors People Consider When Acquiring Dogs, the Complexity of the Choices They Make, and Implications for Nonhuman Animal Relocation Programs. *Journal of Applied Animal Welfare Science* 18(1):1-17. DOI: 10.1080/10888705.2014.943836
- Herzog, H. (2006). Forty-two thousand and one Dalmatians: Fads, social contagion, and dog breed popularity. *Society & Animals: Journal of Human-Animal Studies*, 14(4), 383–397
- Holland, K.E. (2019), Acquiring a Pet Dog: A Review of Factors Affecting the Decision-Making of Prospective Dog Owners. *Animals* 9(4):124. DOI: 10.3390/ani9040124
- King, T. – Marston, L.C. – P.C. (2009). Describing the ideal Australian companion dog. *Applied Animal Behaviour Science*, 120(1), 84 – 93
- Serpell, J.A., – Duffy, D.L. (2014) Dog Breeds and Their Behavior. In: Horowitz A. (eds) *Domestic Dog Cognition and Behavior*. Springer, Berlin, Heidelberg, 31-57 p., ISBN: 978-3-642-53994-7
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – FAPPZ

Vedoucí práce

Dr. Ing. Naděžda Fiala Šebková

Garantující pracoviště

Katedra etologie a zájmových chovů

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2020

**doc. Ing. Helena Chaloup-
ková, Ph.D.**

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 18. 1. 2021

**prof. Ing. Iva Langrová,
CSc.**

Děkanka

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Existují genderové preference při volbě plemena psa" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí bakalářské práce, Dr. Ing. Naděždě Fiala Šebkové, za pomoc a užitečné rady, které byly pro vznik této práce zásadní. Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu během celého studia.

Existují genderové preference při volbě plemene psa?

Souhrn

Hlavním cílem práce bylo nalézt odpověď na otázku, zda existují genderové preference při volbě plemene psa. První část bakalářské práce má charakter vědecké literární rešerše, která pojednává o aspektech výběru ideálního psa. Rozdíly při volbě plemene psa s ohledem na gender a pohlaví majitelů, kteří žijí na území České republiky, byly porovnány se studii již zjištěných rozdílů ve výběru psa ve vztahu k pohlaví majitele a také aspektů zvyšujících či snižujících zájem o koupi anebo osvojení psa. Důležité byly i země, kde výzkum probíhal.

Druhá část práce má charakter experimentu. Data byla vyhodnocována ze získaných 2 118 dotazníků, které vyplnili heterosexuální ženy (n=1996; 94,2 %), homosexuální ženy (n=33; 1,6%) i heterosexuální (n=78; 3,7 %) a homosexuální (n=11; 0,5%) muži. Průzkum probíhal v České republice a dotazníky byly k dispozici v elektronické podobě. Data byla následně matematicko-statisticky a graficky analyzována.

Největší důraz při volbě plemene psa, byl z devíti možností, na jeho povahu (n=1731; 28,1 %) a to bez ohledu na pohlaví a gender majitele. Bylo zjištěno, že pohlaví majitele neovlivňuje výběr pohlaví psa. Heterosexuální muži spíše preferovali psí samce (55,8 %) než feny, na rozdíl od žen a homosexuálních mužů. Kastraci nejvíce preferovali homosexuální muži (n=6; 54,5 %). Původ psa a jeho čistokrevnost nebyla důležitým aspektem pro výběr psa. Zjistilo se, že větší zájem o adopce psů mají ženy, které také více inklinují k pomoci starým a handicapovaným psům. Pro adopci handicapovaného psa bylo 58 % žen, naopak k adopci psa s handicapem se muži stavěli z 43, 8 % nerozhodně. S adopcí takového psa by souhlasilo 40,4 % mužů a 15,7 % by si psa s handicapem neosvojili. Studie vyvrátila „syndrom černého psa”. Starší respondenti preferovali menší a méně temperamentní psy než mladší generace. Typ uší, délka nohou a druh čelistí byl pro značnou část respondentů nepodstatným, což potvrzuje složitost lidských preferencí a větší důraz na povahu a chování psa než na vzhled nebo módnost plemene.

Cílem práce bylo vytvořit co nejvíce celistvou vědeckou rešerši o aspektech výběru plemene psa s ohledem na gender nového majitele, případně osvojitele. Dalším záměrem bylo ověřit, zda existují plemena nebo typy psů, které chovají spíše muži, nebo zda existují tzv. „ženská plemena” psů s ohledem i na genderovou orientaci majitele. Volbu konkrétního psa může ovlivňovat mnoho aspektů, jako je jeho vzhled, povaha či temperament. Výsledky uvádějí, že nejsou typická plemena, která si více pořízují ženy nebo muži. Respondenti se rozhodují zejména dle povahy a vzrůstu psa.

Výsledky mohou pomoci v útulcích pro opuštěné psy s jejich lepší propagací a cílením na konkrétní typy zájemců.

Klíčová slova: gender, volba psa, plemeno, vlastnosti, vzhled

Are there gender preferences when choosing a dog breed?

Summary

The main goal of this work was to find an answer to the question of whether there are gender preferences when choosing a dog breed. The first part has the character of a professional science search dealing with aspects of choosing the ideal dog. Differences dog breed in the choice of dog with regard to gender and sex of owners, who lives in the Czech Republic, were compared with studies of already found differences in the choice of dog in relation to the sex of the owner and also aspects that increase or decrease the interest in buying or adopting a dog. The countries where the research took place were also important.

The second part has a character of an experiment. The data were evaluated from the obtained 2118 questionnaires, which were completed by heterosexual women (n=1996; 94,2 %), homosexual women (n= 33; 1,6%) and man of heterosexual (n=78; 3,7 %) or homosexual orientation (n=11; 0,5%). The research was realized in the Czech Republic and questionnaires were then analysed mathematically, statistically and graphically.

The greatest emphasis, when choosing a dog breed from our nine options, was on his nature (n=1731; 28,1 %), regardless of the owner's sex does not affect the choice of sex of the dog. Heterosexual men preferred male dogs (55,8 %), as opposed to women and homosexual men. Castration was most preferred by gay owners (n=6; 54,5 %). The origin of the dog and his purity was not an important aspect for choosing a dog. It was found that women are more interested in adopting dogs, and they tend to help the elderly and disabled animals. 58 % of women were preferred adoption a handicapped dog, 40,4% of men would agree with the adoption and 15,7 % would not adopt a dog with a disability. In this study was refuted „the black dog syndrome“. Older respondents preferred smaller and less lively dogs than the younger generation. The type of ears, legs and jaws was irrelevant to the most respondents. That confirms the difficulty of human preferences and greater emphasis on the nature and behaviour of the dog than the appearance or fashion of the breed.

The aim of this work was to create as much comprehensive scientific review as possible on the aspects of a selection search of the dog breed with regard to the gender of the owners/ adopters. Another intention was verify whether there are breeds or types of dogs that are bred more by men, or if exist typical “women breed” of dogs with regard to the gender of the new owners or adopters. The choice of a dog can be influenced by many aspects, such as it appearance or temperament. The benefit of this work is the current processing of preferences when choosing a dog with regard to the sex and gender of the owner. The results can help in dog shelters with their better promotion and targeting specific types of applicants.

Keywords: gender, choice of dog, breed, behavior, appearance

Obsah

1. Úvod	1
2. Cíl práce	2
3. Literární rešerše	3
3.1. Rozdíl mezi genderem a pohlavím.....	5
3.2. Preference mužů a žen při výběru psa v České republice	5
3.3. Preference vzhledu	6
3.4. Faktor zdraví při výběru psa.....	6
3.5. Preference původu psa	7
3.6. Preference pohlaví.....	8
3.6.1. Preference kastrace	8
3.7. Věková preference	9
3.8. Preference vzrůstu psa	9
3.9. Preference zbarvení a druhu srsti.....	10
3.10. Preference temperamentu psa	10
4. Metodika	11
5. Výsledky.....	12
5.1. Ženy	26
5.2. Muži	26
6. Diskuze.....	28
7. Závěr	30
8. Literatura	31
10. Seznam příloh.....	1

1. Úvod

V minulosti bylo poukázáno na nedostatek studií o interakcích mezi člověkem a zvířecím společníkem (Serpell 1996). Nedostatek studií byl i o vlastnostech osvojitelů psů s ohledem na bližší informace o jejich psychologickém a fyzickém stavu (Marston & Bennett 2003). Obliba psů stále stoupá a tím i počet bezprizorních jedinců, kteří se tak dostávají do azylů a útulků z mnoha různých důvodů. Následkem toho se lidé začali více zajímat o aspekty, které figurují při výběru daného psa či určitého plemene s ohledem na lidské preference (Voslářová et. al 2015; Vodičková et al. 2019). Vytvořené interakce mezi lidmi a různými druhy zvířat jsou ovlivněny mnoha faktory jako je individuální preference a společensko-kulturní normy, které se celosvětově odlišují. Dle slov Tima Ingolda (1988, s. 10) „*Lidský pohled na zvířata a přístup k nim jsou stejně variabilní jako lidské vztahy. Vychází z úžasné rozmanitosti kulturních tradic, které jsou obecně považovány za punc lidství.*”

Existuje přes čtyři sta různých plemen psů i jejich kříženců. A i proto je, pro řadu lidí, obtížné se v možnostech pořízení psa zorientovat. Také je to závažné životní rozhodnutí, pes bude naším partnerem po dobu příštích 10 až 15 let. Rozhodnutí a preference jsou ovlivněna řadou různých faktorů, které souvisejí jak s lidmi, tak se psy, kterými se tato práce zabývá. Některé aspekty rozdílu ve výběru či preferenci určitých typů psů, jsou již známé, ačkoliv mnoho z nich se liší s ohledem na zemi, odkud respondenti odpovídali, jejich věkem i pohlavím. (King et al. 2009 a Diverio et al. 2016).

Výsledky práce by mohly pomoci snížit délku pobytu psa v útulku či jiné instituci na záchranu psů. Při adopci psa z útulku jsou ovlivňujícími faktory výběru nejen vzhled psa a pohlaví či gender osvojitele, ale i faktor zařízení, kde je pes ubytován. Tím se rozumí schopnosti, zkušenosti a komunikační dovednosti personálu spolu s managementem. Tyto aspekty jsou klíčové pro doporučení vhodného psa odpovídajícímu zájemci, čímž se může dlouhodobě snížit počet psů, kteří se do útulku vrací po nevydařené adopci. Důležitost této práce tkví v možnosti využití jejich výsledků při inzerci psů a to zejména bezprizorních, kteří hledají nový domov. S využitím získaných poznatků je možné psy lépe prezentovat a zaměřit se na cílovou skupinu, která by mohla konkrétního psa preferovat (Vodičková et al. 2019). Práce se zaměřuje na zásadní zjištění spojitosti mezi preferencemi žen a mužů ve výběru psa a na výzkumy, které se dotýkají tématu genderových preferencí a volbou plemene psa. Dotazníky této práce byly vyhotoveny v českém jazyce a výzkum probíhal v České republice.

2. Cíl práce

Cílem práce bylo zjistit, zda existují genderové preference při výběru plemene psa. Mimo jiné byly ověřovány následující hypotézy: zda existují typická psí plemena nebo vzhledové preference psů u rozdílných pohlaví respondentů a zda se liší dle respondentovy orientace. Jaký vliv na preference psa má věk respondenta, jeho vzdělání a počet dětí. Ověření hypotézy, zda má vliv věk a počet dětí respondenta na výběr psa s ohledem na temperament a náročnost na pohyb. Zda má respondent vybrané psí plemeno, které by si v ideálním případě pořídil. Objasnění, na co klade respondent důraz, při výběru psa s ohledem na cíl jeho využití.

Již v publikovaných článcích bylo často řešenou otázkou, jestli respondent vybírá dle původu psa. Zda na tom respondentovi vůbec záleží nebo zda by dal přednost jen čistokrevnému psovi s průkazem původu, psovi bez průkazu původu nebo kříženci. I to bylo cílem k objasnění. Další hypotéza k ověření byla preference mužů k pořízení psa většího vzrůstu. Další zajímavou hypotézou ke zhodnocení byla náročnost péče o psí srst, její typ, délka a preference zbarvení psa. Chtěla jsem ověřit tuzemskou vědeckou hypotézu, která vyvrátila „syndrom černého psa“. Zaměřila jsem se i na preference typu ušních boltců a preference délky nohou. V práci byla věnována pozornost vlivu délky psí čelisti na pohlaví a gender respondenta. Porovnání míry štěkání u psa a následný způsob využití psa respondentem.

Zároveň byla zhodnocena preference psů z útulku s ohledem na gender respondenta. Zda má vliv věk a pohlaví respondenta na návštěvu útulku, osvojení psa a preferenci adopce psa s handicapem. S ohledem na gender respondenta byla zhodnocena preference věku psa při jeho převzetí.

Výzkum této problematiky je důležitý i z důvodu velkého množství bezprizorních psů a zároveň vzrůstajícímu počtu rozdílných genderů u lidí.

3. Literární rešerše

Pozornost ve výzkumech byla v minulosti spíše dávana genderu v mezilidských vztazích, než ve vztahu genderu a vztahu k jinému druhu (Lippa 2002). Obecné postoje mužů ke psům jsou více z estetického a užitečného hlediska než u žen (Kellert 1980). Tito autoři také zjistili, že rozdíly mezi pohlavím osob se liší od „přirodních hodnot“, které jsou značně rozsáhlé (1987).

Psi společníci jsou veřejností vnímáni více mužsky a kočky jsou vnímány naopak více žensky (Serpell 1988; Ramirez 2006). Zdá se, že kočky jsou často oblíbenými mazlíčky mezi gayi, bohužel tvrzení nebyla empiricky podložena. Výzkum Johnson et al. (1992) naznačuje, že ačkoliv majitelé psů i koček své zvířecí společníky vnímají jako nejlepší přátele, vazba mezi majitelem a psem je silnější než u majitelů a jejich koček.

Ženy více vyjadřovaly nesouhlas s laboratorním využitím zvířat, muži naopak poukazovali na potencionální výhody výzkumu na zvířatech (Eldridge & Gluck 1996). Ženy také nesouhlasily s využitím zvířat při rodeu, chytání zvířat do pastí, zabíjení zvířat pro kožešiny nebo jejich samotný lov. Dvacet jedna let dlouhý výzkum Luke a Arluke (1997), ve společnosti na ochranu zvířat proti týrání potvrdil, že větší riziko týrání je ze strany mužů než žen. Z 268 případů týrání, bylo pouze devět způsobeno ženami, zbytek měli na svědomí muži. Tento výsledek vyšel srovnatelně v mnoha dalších výzkumech (Pifer et al. 1994; Hegelin et al. 2003). Ženy se více účastní demonstrací a aktivit za práva zvířat, jsou více humanističtější a moralističtější. Ženy jsou více ochotnější obětovat své blaho v zájmu ochrany zvířat, jako je vzdání se konzumace masa nebo ztráta léčebných výhod pro blaho zvířat (Herzog 2006). Více veganů a vegetariánů mezi ženami potvrdil i výzkum ve Spojených státech.

Muži se více zajímali o ochranu druhů a ochranu jejich území, naopak ženy se více zajímaly o blaho samotného zvířecího jedince. Toto zjištění bylo natolik významné, že autoři prohlásili, že pohlaví patří mezi nejdůležitější demografické vlivy na postoje ke zvířatům v naší společnosti (Kellert & Berry 1987). Ženy jsou často na předních pozicích v organizacích pro práva zvířat apod., naopak muži jsou často v čele organizací, které kontrolují životní podmínky zvířat nebo v čele útulků. Zároveň je z dostupných studií zřejmé, že ženy mají větší sklon k hromadění zvířat. Ve stejném výzkumu vyšel bez většího rozdílu podíl žen a mužů, žijících s domácím mazlíčkem. Také obě pohlaví truchlila nad úmrtím mazlíčka a jak muži, tak ženy navštěvovali zoologickou zahradu (Herzog 2006).

Herzog et al. (2015) ve své studii navrhl, že orientace na sexuální role lze částečně vysvětlit socializací a věkem jedince, stejně jako jeho samotným pohlavím, které souvisí s postoji k zacházení se zvířaty. Zvyklá socializace žen zvyšuje jejich averzi vůči týrání zvířat a zároveň zvyšuje jejich empatie (Jasper & Nelkin 1992). U žen, ze studie Herzog (2006) vyplývá, že vykazují vyšší úroveň pozitivního chování vůči zvířatům. Z výzkumu Diverio et al. (2016) se zdá, že u mužů pes poskytuje možnost sociálního včlenění a u žen pocit bezpečí a ochranu. Mezi důvody rozdílného vnímání jedince, můžeme zahrnout působení genů, postnatální, environmentální a kulturní vlivy. Rozdílná kognice a chování mezi muži a ženami jsou ovlivněny mnoha silami, které spolu různě působí a zároveň se jejich efekty různě překrývají (Maccoby 1992). Studie Mohan-Gibbons et al. (2014), potvrdila, že lidé mají složité preference a ty se u jednotlivců velmi liší. Majitelé se liší orientací ke zvířatům třemi různými přístupy. Dvěma z orientací je humanistická a protekcionistická, kdy majitelé psa vnímají jako

jednotlivce a přítele, jehož společnost je pro ně zásadní (Hirschman 1994). Naopak orientace dominionistická je přístup ke psovi spíše jako k objektu, než přímo k jedinci. Tito majitelé většinou berou více v úvahu vzhled a schopnosti psa, rádi si pořizují plemena módní, vzácná a nebo drahá (Hirschman 1994). V pozdější turecké studii vyšlo najevo, že tamní muži preferují více módní plemena než ženy. Humanističtí majitelé kladou menší nároky na morfoligii, genetiku a plemenné rysy chování psa. Zásadnější je pro ně roztomilost a blízký vztah k majiteli (Ozcan et al. 2019).

Několik studií jasně prokázalo, že muži a ženy se také liší v očekáváních a představě ideálního psa (Kidd et al. 1992; King et al. 2009; Diverio et al. 2016). Ze studie Holland (2019) vyplývá, že mezi faktory při výběru psa patří předchozí zkušenosti s vlastnictvím psa, pevnost vzájemného vztahu mezi majitelem a psem, věk, pohlaví, etnická příslušnost, příjem, vzdělání a struktura domácnosti. Výběr určitého plemene je do značné míry ovlivněn i jeho popularitou. Stejně tak jako v hudbě nebo módě přicházejí i preference určitých plemen v různých vlnách v návaznosti na aktuální dění. (Holland 2019). Vnímání konkrétního psiho plemene může být i negativně ovlivněno mediální prezentací (Wells et al. 2012).

Zasloff a Kid (1994) předložili práci, kdy domácí mazlíčci kompenzovali absenci lidské společnosti a pomáhali tak proti osamělosti, a to zejména ženám. Pes umí komunikovat beze slov, umí poskytnout pocit náklonnosti a oddanosti, a tak se stal součástí lidských domácností i přes náklady finanční a časové, které k chovu psa neodmyslitelně patří. Pes, svou společností, dokáže u člověka zvýšit odolnost v obtížných životních situacích. Zároveň lidské tělo při hlazení psa, snižuje hladinu kortizolu a tím stresové vypětí (Anderson et al., 1992; Patronek a Glickman 1993; Hennessy et al. 1998). Ženy mají z chovu psa větší prospěch v podobě duševního zdraví oproti mužům (Cline 2010). Vztah mezi člověkem a psem může mít podobnou povahu jako vztah mezi přáteli či rodinnými příslušníky, což potvrzuje výzkum Crome a Sife (1998), kde vyplývá, že 70 % lidí, kteří žili s domácími zvířaty, uvádí, že je považují za své děti nebo zvíře nahrazuje samotné dítě.

Někdy pes nesplní očekávání majitele, tento jev se častěji vyskytuje u mužů, než u žen (Kidd et al. 1992). Zajímavé výsledky přinesla studie, kdy italští muži vraceli častěji problémové feny než problémové psy (Normando et al. 2006). Více odmítavě se muži také stavěli k osvojení domácího mazlíčka (Kidd et al. 1992). Studie Salman et al. (1998), identifikovala 71 důvodů pro zřeknutí se společenských zvířat, přičemž nejběžnější jsou problémy s ubytováním, nevhodným chováním psa a problémy životního stylu. V roce 1999 proběhla studie zaměřená na vzdání se psa z důvodu zdravotních a osobních, kam můžeme zařadit například narození dítěte, nedostatek času a změna vztahů v domácnosti. Bylo potvrzeno, že domácnosti, které se z těchto důvodů zvířete vzdali, měli větší tendence snižovat nebo zvyšovat počty domácích zvířat častěji, než jiné domácnosti (Scarlett et al. 1999). Tato studie také potvrdila, že u žen byla o něco větší pravděpodobnost, že se vzdají psů, právě z důvodů zdravotního nebo osobního. Další výzkum těchto dat od New et al. (1999), kdy byl důvodem ke vzdání se psa změna bydlení majitelů, prokázal, že bezprizorní psi byli nejčastěji mladší než dva roky, získaní za malý finanční obnos či zdarma a jsou nekastrovaní.

Větší pevnost vztahu vůči svým zvířecím společníkům byla u žen, bezdětné páry mají se svými zvířaty pevnější vztah než rodiny s dětmi. Pevnější vztah ke svým zvířatům mají osoby žijící spíše samotářský život, kdy vztah ke zvířeti může nahrazovat sociální mezilidské vztahy. Starší lidé, lidé bez vysokoškolského vzdělání a lidé s nižším příjmem mají větší tendence k

pevnějšímu vztahu se svým zvířetem. Také svobodní lidé mají bližší vztah ke svým zvířatům než lidé v manželství (Johnson et al. 1992). Tomuto zjištění odporuje práce Aragunde-Kohl et al. (2020), probíhající v Puerto Ricu, kde nebyl nalezen rozdíl mezi rodinným stavem a pevností vztahu se psem. Naopak k jinému závěru došla Bagley a Gonsman (2015), kdy silnější vztah ke svým zvířatům měli respondenti ve věku 18 až 54 let, osoby starší 54 let měli již vzájemný vztah slabší. Bezdětní majitelé a ženy měly větší očekávání v přítulnosti osvojeného psa nežli muži a domácnost s dětmi (Kidd et al. 1992).

Rozdíly v postojích k chování ke zvířatům se mění, což by mohlo vysvětlovat vysoký nárůst počtu veterinárních lékařek na konci 80. let (Slater & Slater 2000). Pro celistvé porovnání vztahu mezi muži, ženami a psy je třeba zahrnout více vědních oborů jako je například veterinární lékařství, psychologie, biologie, sociologie a neurovědy (Aragunde-Kohl et al. 2020).

3.1. Rozdíl mezi genderem a pohlavím

Důležitost pro pochopení této problematiky je ujasnění si pojmu gender a pohlaví. Dle Českého statistického úřadu je definice následná:

„Gender je také někdy nazýván sociálním pohlavím. Na rozdíl od pojmu pohlaví, který je chápán výhradně v biologickém smyslu, označuje pojem gender kulturní charakteristiky a modely přiřazované mužskému nebo ženskému biologickému pohlaví a odkazuje na sociální rozdíly mezi ženami a muži. Tyto role se mění s časem a významně se liší podle kultury národa a dané historické etapy vývoje společnosti. Nejsou tedy přirozeným, daným rozdílem mezi muži a ženami, ale dočasným vývojovým stupněm sociálních vztahů.

Pohlaví jsou biologicky podmíněné rozdíly mezi ženami a muži, které jsou univerzální. Jsou to biologické vlastnosti, které odlišují lidské bytosti jako ženy a muže, zejména odlišnosti týkající se pohlavních orgánů a reprodukčních dispozic.“

3.2. Preference mužů a žen při výběru psa v České republice

Šest let probíhající retrospektivní analýza Vodičkové et al. (2019) o adopci psů z vybraného českého útulku poukázala na větší počet adopcí ze stran žen než mužů. U osvojitelů koček byl počet žen (76,2 %) výrazně vyšší, než počet mužů (23,8 %) (Kubešová & Voslářová 2017). Ve studii Vodičkové et al. (2019) nebyl nalezen žádný zásadní rozdíl mezi poměrem kříženců a čistokrevných psů osvojenými muži i ženami. Také nebyla potvrzena žádná preference pohlaví psa. To může být ovlivněno zvyšující se frekvencí kastrace u bezprizorních psů a fen. Ženy ochotněji adoptovaly starší a handicapované psy. Ve stejné studii bylo téměř 90 % adoptovaných psů do věku pěti let. Zájem o ně měla obě pohlaví. Ženy preferovaly více malé psy a muži naopak větší psy. Co se týče preference barvy srsti, muži adoptovali více černých psů s tmavými znaky než ženy. Ve studii nebyl potvrzen „syndrom černého psa“. V další české studii byl nejvýznamnějším důvodem k výběru psa jeho vzhled a poté osobnost. Nejvíce žádanými byli menší psi a rozhodování záleželo i na věku psa. Osvojitelé byli produktivního věku (26-60 let) a 97% z nich již mělo předchozí zkušenost s chovem psa. V této studii byl srovnatelný počet osvojitelů mužů i žen a ve 44 % domácností byly děti (Němcová & Novák 2003).

3.3. Preference vzhledu

Fyzický vzhled psa se liší svou důležitostí v závislosti na demografii majitele (Bir et al. 2017). Studie také zjistila, že vyšší procento mužů (68%) než žen (61%) hodnotí vzhled jako důležitou vlastnost při pořizování psa. Ve studii Protopopova et al. (2016) byla preference na základě morfologie psa minimální.

Výzkum probíhající v Austrálii prokázal, že muži jsou ochotnější utratit více peněz, aby byl jejich pes ideálního vzhledu, zatímco ženy raději věnují více svého času do úpravy psa pro jeho ideální vzhled (King et al. 2009). U žen studie prokázala větší ochotu investovat více času a úsilí do chovu a péči o psa (Diverio et al. 2016).

Američtí muži, kteří vlastnili čistokrevné psy, mnohem častěji diskutovali o vzhledu a fyzických vlastnostech psa, kterých si cenili. Naopak ženy měly větší tendence vybírat si typ psa na základě osobnosti, než jeho vzhledu. Muži, kteří měli jasně dané představy o budoucím psu a o podmínkách jeho pořízení, je spíše dodrželi, než ženy, které na svých preferencích polevovaly, pokud měl pes jiné důležité přednosti jako například temperament. (Ramirez 2019).

Po korekci plemene a pohlaví jedné z australských studií (Nakamura et al. 2020), výzkum poukázal na vizuální vlastnosti, které potencionální majitelé vyhledávají a považují za přitažlivé. Vycházela z reakcí respondentů na 8332 fotografií psů z webových stránek. Větší zájem byl o psy s klopenými uši než se vztyčenými a také byla větší poptávka po světle zbarvených psech než po těch tmavých. To ale nepotvrzuje teorii, že černí psi jsou vždy adoptováni jako poslední (Svoboda & Hoffman 2015). Novější studie poukázala na větší složitost při výběru černě zbarveného psa. (Vodičková et al. 2019)

Vzhled psa, jeho dovednosti, chování a jiné atributy, mohou ovlivnit lidského vnímání a vztah k zvířeti (Serpell 1996; Posage et al 1998). Studie také porvdily, že psi, kteří vyjadřují mimiku podobnou novorozeneckému vzhledu, mají větší šanci na osvojení než ostatní. Zejména brachycefalické typy psů (Packer et al. 2020).

Z výzkumu Mohan-Gibbons et al., z roku 2014 je zřejmé, že lidé se rozhodují na základě více různých aspektů a u psů preferují jejich rozmanitost. Lidé jsou také schopni za psem cestovat velkou dálku, pokud pes odpovídá jejich preferencím (Garrison & Weiss 2014).

Faktory, jako je vzhled, vhodnost psa k životnímu stylu majitele, předchozí zkušenosti a náklady také zásadně rozhodují o způsobu pořízení a typu psa. Tyto výsledky od Bir et al. (2017) potvrdily, že relativní důležitost každého z těchto kritérií se lišila v závislosti na demografii respondenta.

3.4. Faktor zdraví při výběru psa

V českém útulku byla rychleji osvojována štěňata a to i z důvodu menšího rizika zdravotních komplikací spojených s vyšším věkem psa. U starších psů je větší předpoklad k speciálním potřebám a stařeckým nemocem a proto má i zdraví vliv na výběr psa. Ve sledovaném útulku starší psy adoptovaly spíše ženy (Vodičková et al. 2019).

Již v roce 2006 Herzog upozorňoval na trend toy plemen a následné zdravotní problémy v podobě luxace pately. Celkově se ze studií zdá, že vzhled psa je důležitější než jeho zdraví. Zdravotní aspekty byly při rozhodování o pořízení a chovu psa druhořadé (Ghirlanda et al. 2013; Holland 2019; Packer et al. 2020) a to zejména u majitelů konkrétních plemen, jako je

francouzský buldoček, mops, shar-pei... Tedy u plemen brachycefalických, krátkolebých, pro které jsou typické právě novorozenecké vzezření v podobě velkých nízko položených a vypoulených očí a široké líci (Packer et al. 2020). Budí tedy často dojem smutného, zranitelného psa, vyžadujícího péči. To v lidech může budit pečovatelské sklony a v případě žen i mateřský instinkt (Packer et al. 2020; Pedersen et al. 2016).

Anglický buldok žije dle výzkumu průměrně jen šest let, což je způsobeno nedostatkem genetické rozmanitosti plemene. Přesto je to stále velmi žádané plemeno. *„Existují genetická onemocnění, která by šlechtitelé mohli testovat, ale rozhodli se, že ne. Což znamená, že se více zajímají o zbarvení srsti svých psů. Touha majitelů vlastnit je, buď jako symbol životní úrovně, nebo proto, že je mají rádi - jsou to sympatičtí psi - a to překročilo jejich obavy o zdraví a dlouhověkost psa”* (Pedersen et al. 2016).

Zajímavé je také zjištění, že s vyšším výskytem zdravotních problémů je vyšší úroveň vzájemného vztahu mezi psem a majitelem, což může být odpověď, proč si majitelé brachycefalických plemen znovu tyto jedince pořizují. Na základě zdravotních komplikací se ve studii Holland (2019) snížila ochota si znovu pořídit francouzské buldočky. U žádného jiného plemene k poklesu nedošlo. Tudíž i přes zdravotní problémy nebo poruchy chování, se může plemeno stát velice populární. King et al. (2009, s. 90) říkají: *„Pokud se veřejnost více zajímá o zdraví a chování psa než o fyzické vlastnosti, pak by mohlo být moudré, aby chovatelé psů vybrali tyto atributy spíše, než aby nepřiměřeně zdůrazňovali fyzické vlastnosti. To jim může umožnit chovat psy, kteří se nejlépe hodí k lidským společníkům“*.

3.5. Preference původu psa

V tuzemské studii nebyl nalezen výrazný rozdíl v preferencích původu psa, avšak u žen byla preference útlkových psů vyšší (Vodičková et al. 2019). Více opuštěných psů bylo bez průkazu původu psa, naopak více ztracených psů bylo čistokrevných (Voslářová et al. 2015). V této české studii představovali kříženci 65 % opuštěných psů. Další výzkum prokázal, že psi bez čistokrevného původu byli v útulku častěji než psi s exteriérovými znaky konkrétního plemene (Němcová & Novák, 2003). Majitelé čistokrevných psů častěji hledají a získají své psy zpět, než v případě psů nečistokrevných. V této studii bylo 66,4 % navrácených psů čistokrevných.

V italské studii 69,2 % mužů preferovalo čistokrevné psy, zatímco 56,6 % italských respondentek upřednostňovalo křížence (Diverio et al. 2016). Italské ženy byly při adopci v útulcích úspěšnější než muži (Normando et al. 2006). V australské studii také preferovali čistokrevné psy spíše muži, než ženy (King et al. 2009). Stejný výsledek jako v Itálii a Austrálii byl také v thajwanském výzkumu (Lam & Wu 2011). Respondenti ze Spojeného království spíše preferovali čistokrevné psy (Sietou et al. 2014). V americké studii preferovali čistokrevné psy spíše muži než ženy (Ramirez 2006). Turecké ženy měly menší nároky v charakteristice plemene a jeho pracovních schopnostech (Ozcan et al. 2019). Naopak u mužů je nižší důraz na komunikaci (Inman 2000) a naopak silnější preference užítka psa, jeho vlastností a pracovního využití (Serpell 2004).

Vyšší ochota žen adoptovat a upřednostňovat křížence psů, může být dalším důvodem, proč jsou ženy častěji majiteli útlkových psů oproti mužům (Vodičková et al. 2019). I dřívější studie potvrdila, že ženy byly v převaze mezi osvojiteli psů a koček (Normanda et al. 2006).

Rozdíl v této české studii nebyl ale tak významný (Vodičková et al. 2019). Z výsledků je ale patrný nárůst zájmu o adopce ve všech segmentech společnosti (Bir et al. 2017). Ze studie Reese et al. (2016), respondenti s vysokoškolským vzděláním si spíše psa osvojí z útulku či jiné záchranné organizace. Osvojení je v dnešní době bráno jako nejetičtější způsob pořízení zvířete a většina lidí, kteří adoptovali psa z útulku, to považují za pozitivní proces a udělali by to znovu (Mornement et al 2015).

3.6. Preference pohlaví

Preference v adopcích opuštěných fen a psů v závislosti na pohlaví osvojitele nebyl ve studii na našem území prokázán. Psi a feny byli adoptováni srovnatelně oběma pohlaví osvojitelů (Vodičková et al. 2019). V jiné studii z českých útulků naopak zjistili, že psi samci stráví v útulku podstatně déle času (medián 27 dní) než psi samice (medián 21 dní) (Žák et al. 2015).

Diesel ve své studii uvádí, že ve Spojeném království, preferovali muži i ženy spíše fenky než psy (2007). V Brazílii naopak byl větší zájem o osvojení samce psa než feny (Soto et al. 2005). Ze studie King et al. (2009) vyplývá, že australští muži upřednostňovali fenky a ženy naopak preferovaly psy. Zcela opačné preference byly zjištěny u italských respondentů, kdy muži preferovali psy a ženy feny (Diverio et al. 2016).

V americké studii polovina mužů pořizovala cíleně psy, než feny. Mužští respondenti měli pocit, že se psy si budou lépe vyhovovat právě ve spojitosti se stejným pohlavím a tak předpokládali větší porozumění. Také polovina z dotázaných žen měla podobné předsudky, a proto by preferovaly fenu. Celkové kategorizování psů, ať již spíše „mužskými“ nebo „ženskými“ termíny, záleží spíše na pohlaví majitele než na pohlaví a vzhledu psa (Ramirez 2006).

Celosvětové studie poukazují na závislost mezi výběrem pohlaví psa a typem komunity, odkud osvojitel pochází (Bir et al. 2017). Ve studii zabývající se genderem a vlastněním psa se prokázala tendence majitelů pořizovat si zvířata stejného pohlaví, jako byli samotní majitelé (Oliker 2001). Jak naznačuje Oliker (2001), tato homosociální tendence je založena na přesvědčení, že muži a ženy jsou polárními protiklady.

Zajímavou studii přinesl Wells a Hepper (1999), ta prokázala, že v převýchovných centrech končí více psů než fen.

3.6.1. Preference kastrace

Z australské studie vyplývá, že muži vnímají kastraci psa jako „ztrátu mužství“ (Blackshaw & Day 1994). Na Novém Zélandu nechávaly své mazlíčky spíše kastrovat ženy než muži (McKay et al. 2009), naopak tomu bylo v bahamské provincii (Fielding et al. 2002), kdy psy spíše kastrovali muži. V italském výzkumu muži preferovali více nekastrované psy (68 %) (Diverio 2016). Ve studii z USA, která porovnávala rozdíly v postojích žen a mužů ke kastraci psů a koček vyplývá, že ženy více preferují kastraci než muži. Jedním ze základních aspektů bylo, zda respondent pochází z města či venkova. Respondenti z venkova spíše preferovali alespoň jeden vrh mláďat a kastraci považovali za méně etickou než lidé žijící ve městě. U koček je ochota kastrovat větší než u psů, u kterých lidé vnímali ceny kastrací jako

drahé. V dnešní době je kastrace spíše pozitivně a jako nejetichtější způsob snížení přemnožení psů a koček (Glasser 2021).

3.7. Věková preference

Štěňata jsou obvykle adoptována velmi rychle ve srovnání s dospělými psy. Čím déle štěně v útulku je, tím se jeho šance na adopci snižuje a délka pobytu v útulku prodlužuje. (Brown et al. 2013; Vodičková et al. 2019). Italská studie naznačila, že ideální pes zejména pro mužské respondenty bude pořízen ve štěněčím věku, naopak u žen byl větší sklon k adopci dospělých psů. O starší psi je menší zájem, neboť nesplňují atributy ideálního psa v podobě dlouhověkosti a zdraví, a to dle italské i australské veřejnosti (King et al. 2009; Diverio et al. 2016). Ačkoliv většina italských respondentů by pořídila spíše štěně, více žen se přiklonilo k adopci dospělého psa a tak potvrdily ochotu obětovat více času svému mazlíčkovi (Diverio et al. 2016)

Americký výzkum poukázal na zvyšující se šanci k osvojení u starších psů, s prodlužující se dobou strávenou v útulku (Cain et al. 2020). To může korespondovat se záměrem některých lidí nebo záchranných skupin adoptovat právě staré psy, spolu se stále se zvyšující propagací adopce geriatrických psů. Stáří může kompenzovat jiná pozitivní vlastnost nebo vlastnosti (Garrison a Weiss 2014).

Starší majitelé psů se o své psy starají méně než mladší majitelé (Pitteri et al. 2014). V této studii mělo nejvíce štěňat do jednoho roku věku dospělí lidé ve věku 18 až 65 let, nejméně štěňat měli starší dospělí respondenti nad 65 let, žijících v menších městech. Dospělí psi (1-7 let) byli nejvíce vlastněni dospělými osobami, nejméně dospělých psů vlastnili starší osoby z menších měst. Psi seniory ve věku sedmi a více let nejvíce vlastnili starší osoby nad 65 let, a nejméně psích seniorů vlastnili dospělí lidé, žijící v menších městech. Trpasličí plemena vlastnila nejvíce skupina dospělých z menších měst, malá plemena nejvíce preferovala skupina starších dospělých z malých měst, střední a velká plemena vlastnila nejvíce skupina starších dospělých, obývajících větší města. Psy pro účel společníka si nejvíce pořizovala dospělá skupina respondentů.

3.8. Preference vzrůstu psa

Ve studii Vodičková et al. (2019) byla méně pravděpodobná adopce velkého psa ženou. Velké psy více preferovali muži, kteří ale tolik nevyhledávali adopce psů, což by mohlo být důvodem, proč se uvádí, že je složitější umístit velké psy z útulku. V australské studii měli také větší zájem o menší psy ženy a muži naopak preferovali psy většího vzrůstu (King et al. 2009). V americké studii muži i ženy vlastnili všechny velikostní kategorie psů. Muži, vlastníci malé psy, své mazlíčky popisovali podobným způsobem jako muži, kteří vlastnili psy větší (Ramirez 2006).

Napříč studiemi je větší zájem o menší psy (Posage et al. 1998; Brown et al. 2013; Sietto et al. 2014). Preference menších psů může být způsobena jejich snadnějším chovem, menšími finančními náklady, prostorovým potřebám a podobně (Cain et al. 2020).

3.9. Preference zbarvení a druhu srsti

Při studiu Vodičkové et al. (2019) a vzájemného vztahu mezi preferencí zbarvení srsti psa a pohlavím osvojitele bylo využito devíti kategorií dle převládajícího odstínu zbarvení. Při výzkumu nebyl nalezen jasný vzor s výjimkou hnědých psů, které častěji adoptovali ženy a černých psů a psů s tmavými odznaky, které spíše adoptovali muži. Psi s různým dalším zbarvením srsti byli adoptováni ženami i muži srovnatelně. Barva není silnou predikcí při výběru psa v závislosti na pohlaví (Vodičková et al. 2019). Většina dotázaných lidí (64,7 % australských respondentů a 76,1 % italských respondentů) uvedli, že barva srsti nebyla důležitá (King et al. 2009; Diverio et al. 2016). V severním Irsku preferovali zájemci na fotkách světlé psy před černými, avšak po srovnání skutečných záznamů neměla při samotné adopci barva žádný vliv (Wells & Hepper 1992). Australané preferovali na fotografiích také spíše světlejší psy než psy tmavé (Nakamura et al. 2020).

Weiss et al. (2012) ve své studii zjistili, že vzhled zvířete spolu s osobností a interakcí s osvojitelem má zásadní vliv při výběru psa k osvojení. Vliv ale nemá jeho barva ani plemeno psa.

Pozdější průzkum aspektů při výběru společenského zvířete k adopci také nepotvrdil, že by měla barva psa na jeho osvojení zásadní vliv (Garrison & Weiss 2014). I přes tyto výsledky je zřejmé, že osvojitel vybírá psa vizuálně, proto výjimečný vzhled nebo zbarvení může zaujmout pozornost osvojitele a zvýšit šanci psa na osvojení (Diverio et al. 2016).

deální pes pro australské respondenty byl s krátkou, rovnou srstí (King et al. 2009). Respondenti ze Spojeného království měli spíše větší zájem o psy se střední až dlouhou srstí (Sietou et al. 2014). Italské ženy by trávily více času výcvikem svého psa a péčí o něj. Naopak pouze 10 % italských mužů chce trávit čas kartáčováním psa.

3.10. Preference temperamentu psa

Zásadním aspektem veřejného vnímání útlukových psů je jejich temperament (Wells & Hepper 1992). Vliv na temperament psa má i jeho věk (Chopik & Weaver 2019) a rozdíly jsou i mezi plemeny (Ozcan et al. 2019). Ideální italský pes vyžaduje 16 až 30 minut cvičení denně a 1 až 15 minut péče za týden. Je vhodný i pro děti, vycvičený, zdravý, přijde na zavolání, neutíká, neničí o samotě a žije minimálně do 10 let. Je poslušný, přátelský a láskyplný (Diverio et al. 2016).

Australské ženy spíše preferovaly klidného, společenského a poddajného psa, naopak muži spíše energického, věrného psa s ochránářským pudem (King 2009). Ve studii Diverio et al. (2016) italští muži více preferovali aktivnější psy než italské ženy. Studie Ghirland et al. (2013), zkoumali, jak je popularita plemen psů ovlivněna temperamentem a zdravím. Výsledkem bylo, že plemena se mohou stát populární i přes problematické a temperamentní chování nebo dědičné onemocnění.

Alternativně mohou mužské rysy, jako je vyšší úroveň fyzické aktivity a soutěživost mít nižší důraz na komunikaci (Inman, 2000). To může vést muže k tomu, aby více zvažovali vlastnosti plemene a měli větší pracovní očekávání od psů. Navrhuje se, že při rozhodování o tom, kterého psa si vybrat, může orientace na užitek (realizace vnímaných očekávání) vést k tomu, že muži budou více ovlivněni sociálním učením (Ozcan 2019).

4. Metodika

Tato studie probíhala od roku 2020 až 2022. Zjišťovali jsme, zda existuje predikce výběru psa ve vztahu ke genderu osvojitele. Dotazníky byly vyplněny od běžné populace, bez ohledu na vztah či vlastnění psů. Prostřednictvím průzkumu bylo získáno 2 118 vyplněných dotazníků z celkových 2 889 rozposílaných. Dotazníky byly anonymní a úspěšnost vyplnění byla 73,3 %. Průměrná doba trvání dotazníku byla 2 až 5 minut.

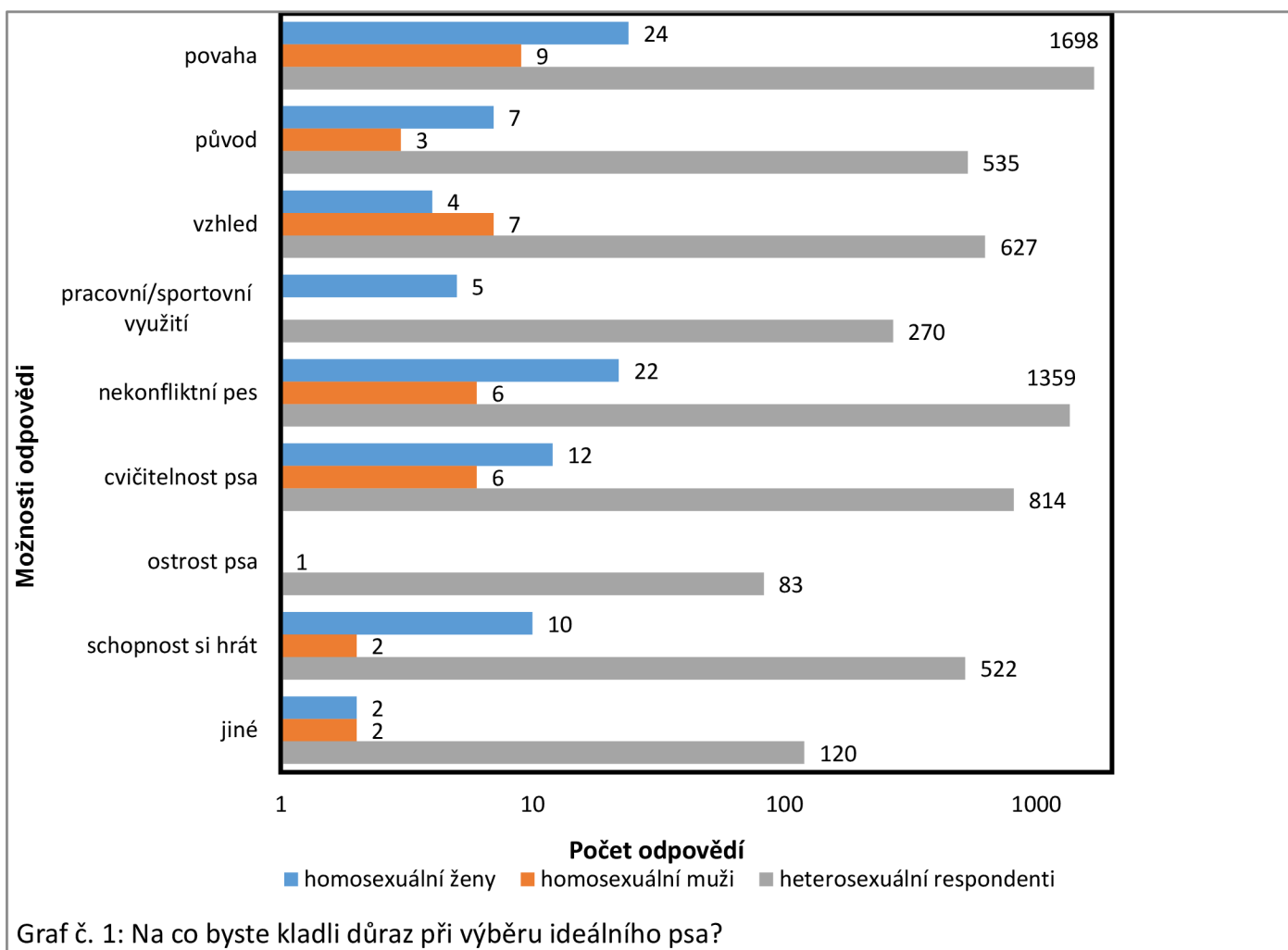
V tomto výzkumu byl hlavním nástrojem dotazník „Existují genderové preference při volbě plemene psa?“, který měli možnost respondenti vyplnit v podobě elektronické. Výběr respondentů byl náhodný. Dotazník měl dohromady 28 otázek a je součástí přílohy. Otázky v naší práci byly založené na podobných celosvětových výzkumech, abychom měli možnost srovnání s obyvateli České republiky, kteří byli naší cílovou skupinou. Pro nedostatečný počet zástupců bisexuálně a jinak orientovaných respondentů, byly do matematicko-statistických analýz zpracovány odpovědi od mužů a žen heterosexuálních a homosexuálních.

Elektronický dotazník byl distribuován pomocí sociálních sítí jako je Facebook a Instagram. Data byla analyzována pomocí aplikace Survio a statistického programu v něm, spolu s programem MS Office Excel 19

5. Výsledky

Našeho výzkumu se účastnilo 95,8 % žen a 4,2 % mužů. Mezi ženami bylo 1996 žen heterosexuálních (94,2 %) a 33 homosexuálních (1,6 %). Mužů heterosexuálů bylo 78 (3,7 %) a homosexuálů 11 (0,5 %). Nejčastěji měli respondenti dosažené středoškolské vzdělání s maturitou (48,2 %), byli bezdětní (51,7 %) a věkový průměr byl 31 až 65 let (56 %). Psa doma mělo 80,7 % heterosexuálních žen, 81,8 % homosexuálních žen a 64,1 % heterosexuálních a 45,5 % homosexuálních mužů. Ti, kteří doma psa neměli, si ho ze 79,1 % chtěli pořídit, 7,3 % o pořízení psa neuvažovala a zbylých 7,3 % respondentů nevěděla, zda psa chtějí.

Zásadní důraz při výběru ideálního psa by všechny skupiny respondentů kladli na povahu psa. Dalším aspektem byla trpělivost psa a jeho nekonfliktnost vůči dětem a jiným zvířatům (viz Graf 1).

Tabulka č. 1: Tabulka výpočtu odchylek

Index i	Hodnota x_i	Výpočet odchylky $ x_i - \bar{x} $	Odchylka $ x_i - \bar{x} $	Druhá mocnina odchylky $(x_i - \bar{x})^2$
1	1 731	$ 1 731 - 683,333 3 $	= 1 047,666 7	1 097 605,444 4
2	545	$ 545 - 683,333 3 $	= 138,333 3	19 136,111 1
3	638	$ 638 - 683,333 3 $	= 45,333 3	2 055,111 1
4	275	$ 275 - 683,333 3 $	= 408,333 3	166 736,111 1
5	1 387	$ 1 387 - 683,333 3 $	= 703,666 7	495 146,777 8
6	832	$ 832 - 683,333 3 $	= 148,666 7	22 101,777 8
7	84	$ 84 - 683,333 3 $	= 599,333 3	359 200,444 4
8	534	$ 534 - 683,333 3 $	= 149,333 3	22 300,444 4
9	124	$ 124 - 683,333 3 $	= 559,333 3	312 853,777 8
Celkem	6 150		3 800	2 497 136

- $x_1 = 1 731$
 - $x_2 = 545$
 - $x_3 = 638$
 - $x_4 = 275$
 - $x_5 = 1 387$
 - $x_6 = 832$
 - $x_7 = 84$
 - $x_8 = 534$
 - $x_9 = 124$
- variační rozpětí $R = ?$

Obr. č. 1: Řešení

$$R = x_{\max} - x_{\min}$$

$$R = 1 731 - 84$$

$$R = 1 647$$

$R = 1 647$

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 + x_8 + x_9}{9}$$

$$\bar{x} = \frac{1 731 + 545 + 638 + 275 + 1 387 + 832 + 84 + 534 + 124}{9}$$

$$\bar{x} = \frac{6 150}{9}$$

$\bar{x} \approx 683,333 3$

Obr. č. 2: Výpočet variačního rozpětí

Obr. č.3: Výpočet prostého aritmetického průměru

$$\bar{d} = \frac{\sum_{i=1}^n |x_i - \bar{x}|}{n}$$

$$\bar{d} = \frac{3 800}{9}$$

$$\bar{d} = 422,222 2$$

$\bar{d} \approx 422,222$

Obr. č. 4: Průměrná odchylka

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}$$

$$\sigma^2 = \frac{2 497 136}{9}$$

$$\sigma^2 = 277 459,555 6$$

$\sigma^2 \approx 277 459,556$

Obr. č. 5: Výpočet rozptylu

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2}$$

$$\sigma = \sqrt{277 459,555 6}$$

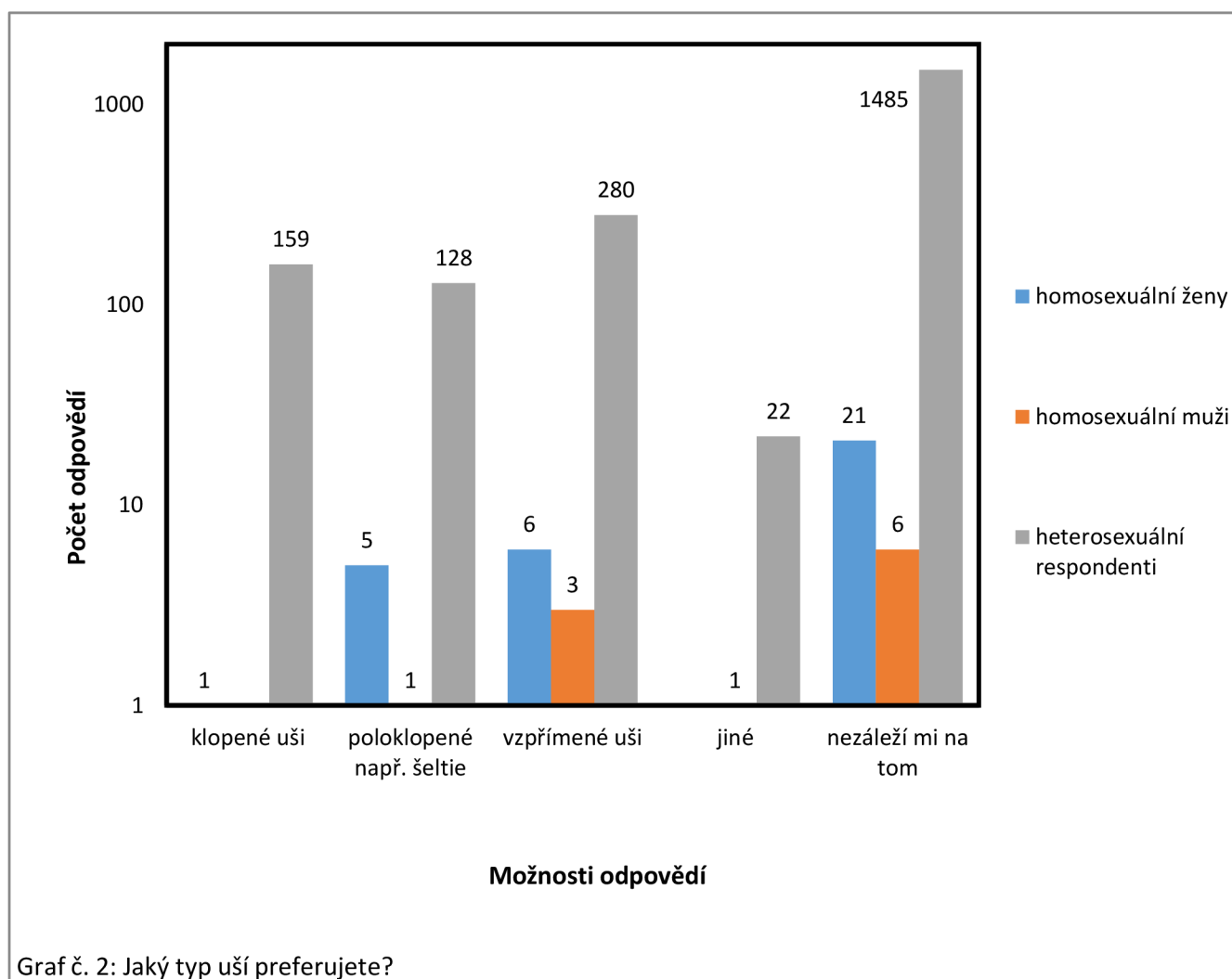
$$\sigma = 526,744 3$$

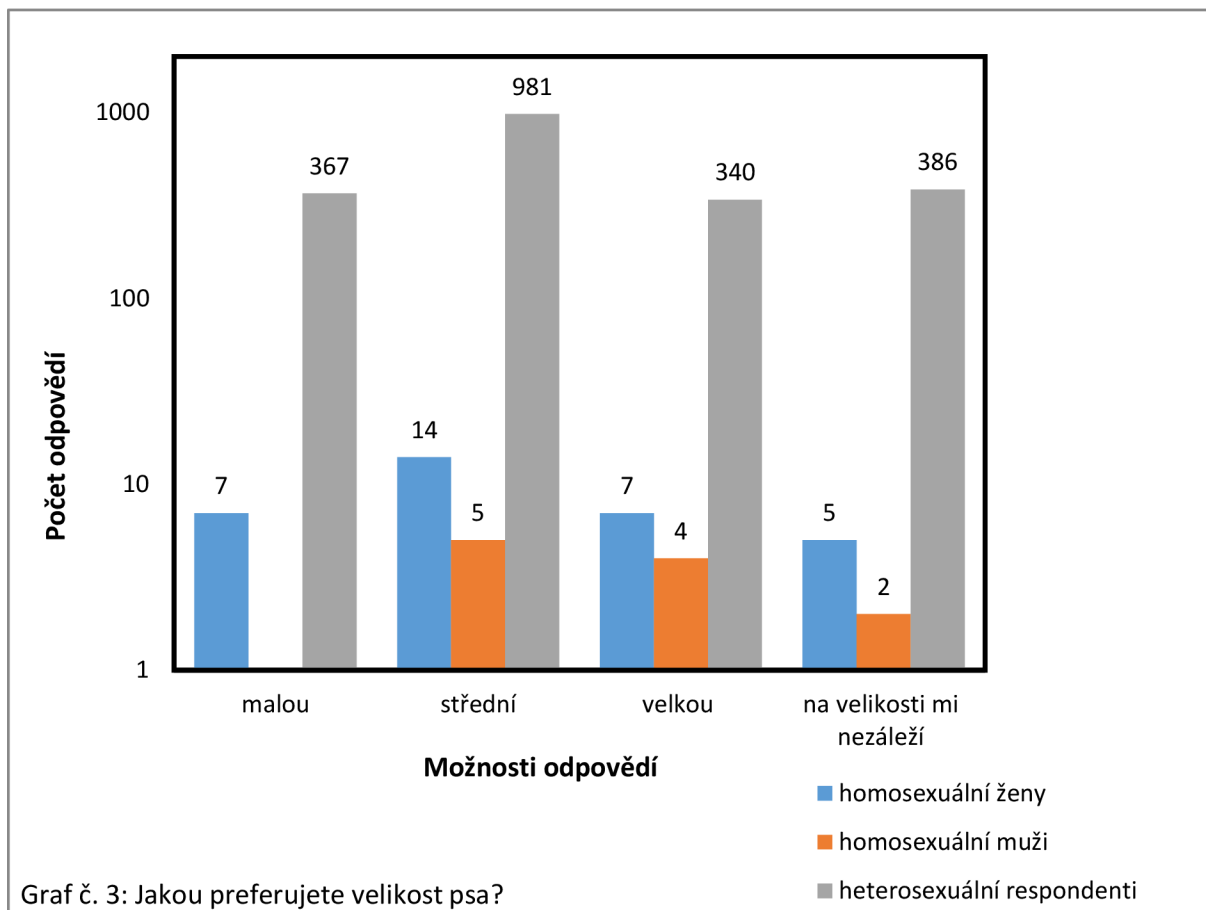
$\sigma \approx 526,744$

Obr. č. 6: Výpočet směrodatné odchylky

zdroj: <https://www.spocti.cz/>

Rodiny s dětmi také preferovaly psí povahu, nekonfliktovost a cvičitelnost psa. Pracovní a sportovní využití spolu s ostrostí a jinými aspekty byly u rodin s dětmi nejméně preferované. Zjistili jsme, že v naší studii mužům více záleží na vzhledu (14,3 %) než ženám (10,2 %). Při otázce na preferenci typu uší, byla nejčastější odpověď, že tento aspekt není pro odpovídajícího důležitý. Druhou preferencí byl pes se vzpřímenými ušima. Z Grafu 2, je zřejmé, že heterosexuálové preferují více uši klopené než homosexuální skupina respondentů, kteří vyhledávali spíše uši poloklopené jako má plemeno šeltie. Vzrůst psa byl celkově preferován střední (viz Graf 3).

S vyšším věkem respondenta (66 a více let) byla větší preference menších plemen psů, zejména společenských jako je pudl a jorkšírský teriér. Také byla vyšší preference klidné povahy (60,5 %). Ze skupiny respondentů nad 65 let, preferovalo střední vzrůst 50 %, malý vzrůst 45 % a velký vzrůst pouze 5 % respondentů by preferovalo velkého psa.

V dotazníku se prokázalo, že ani délka čelisti není zásadní při volbě plemene psa. Homosexuální ženy spíše inklinovaly k obvyklé délce čelisti, ale poměr mezi obvyklou délkou čelisti (48,5 %) a nerozhodujícím faktorem při výběru psa (45,5 %), byl minimální. Větší procento homosexuálních mužů (9,1 %) než homosexuálních žen, preferovalo krátkou čelist (viz Graf 4).

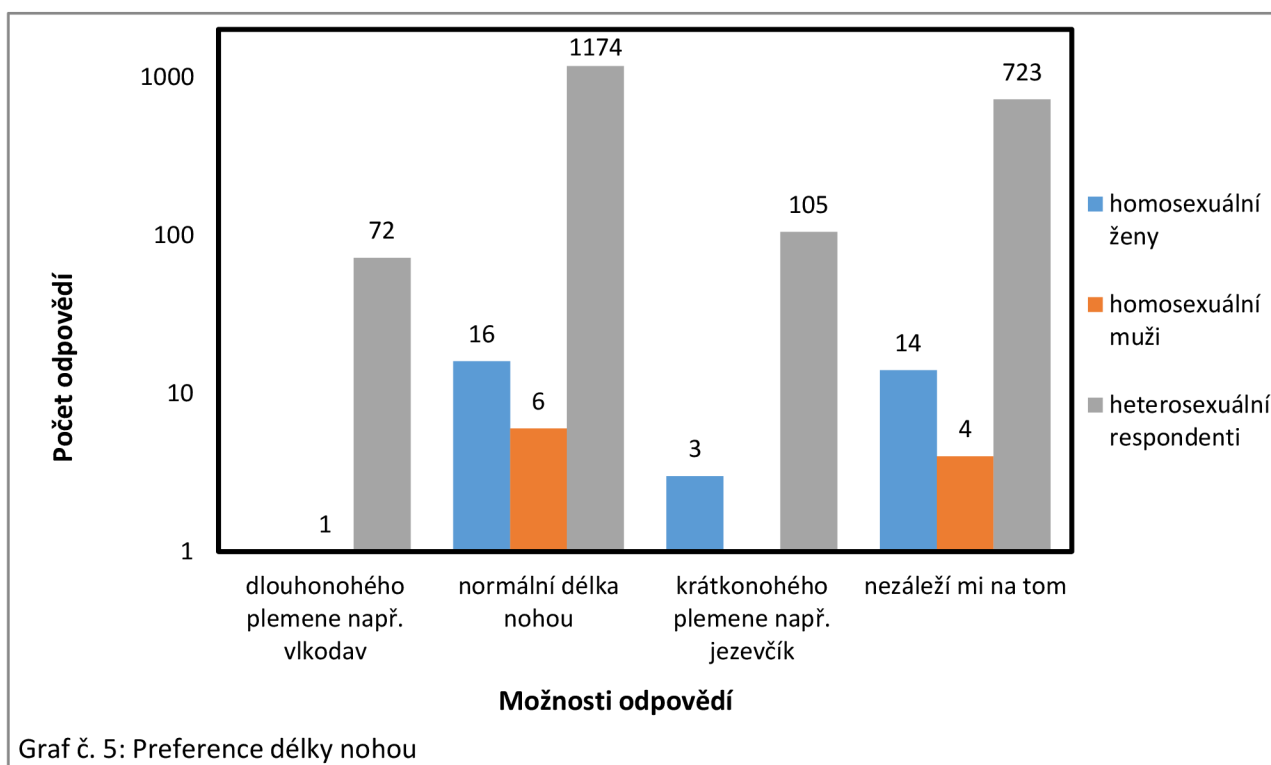
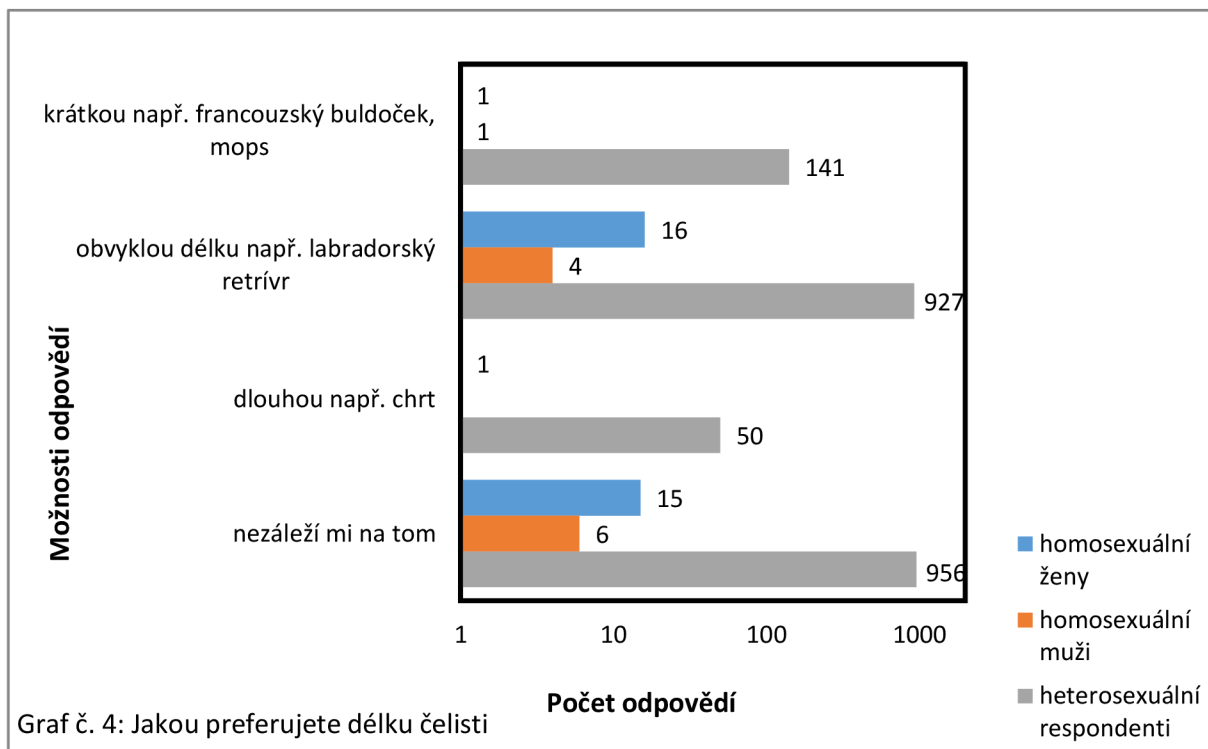
Obvyklou délku nohou psa preferovali všichni naši respondenti. Krátkonohé psy více než dlouhonohé, preferovaly jak muži heterosexuální, tak ženy heterosexuální i homosexuální. Naopak gayové preferovali více psy dlouhonohé, jak ukazuje Graf 5.

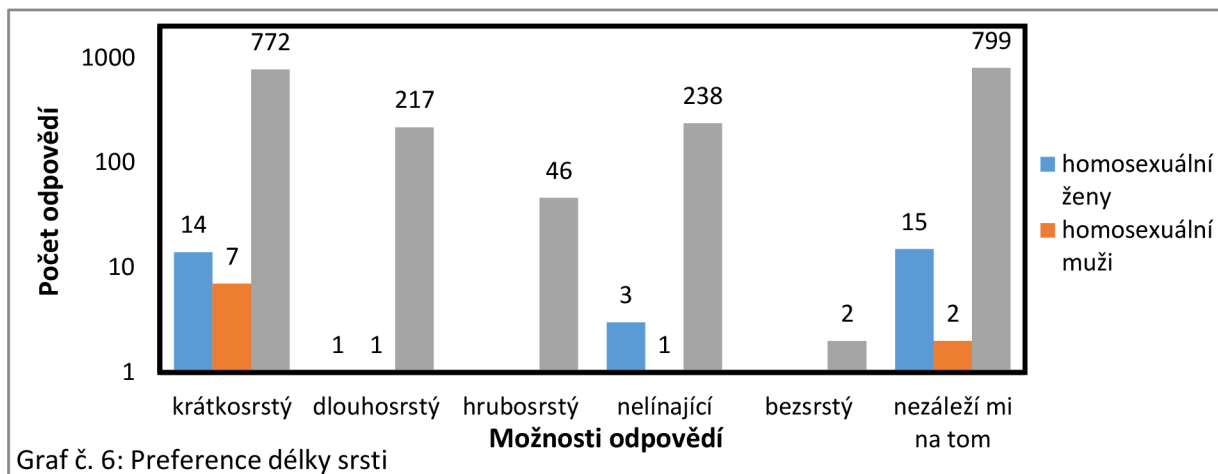
Barva psa v naší studii nehrála roli, avšak z tabulky je patrné, že černá barva byla preferována i přes „syndrom černého psa“. Černá a hnědá barva u psa byla vyhledávána spíše ženami všech orientací. Hnědě zbarvené psy preferovali gayové a heterosexuální muži preferovali spíše černou a modrou/šedou barvu (viz Tabulka 2).

Délka srsti byla u homosexuálních mužů nejvíce preferována krátká, většina odpovědí v dotazníku ale byla, že délka srsti není pro výběr psa podstatná (viz Graf 6). Homosexuálně orientovaní respondenti preferovali naléhající plemeno a pouze heterosexuální ženy volily psa bezsrstého.

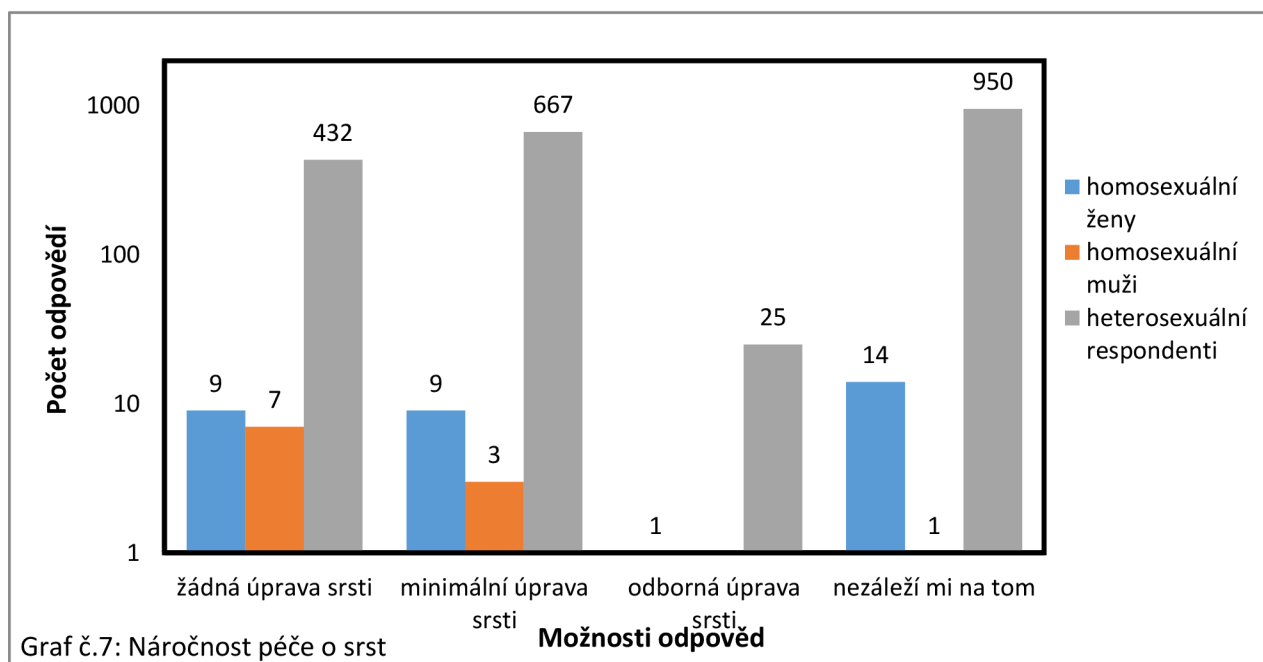
Tabulka č. 2: Preference barvy

	homosexuální ženy	heterosexuální ženy	homosexuální muži	heterosexuální muži
bílá	3	169	2	9
černá	9	393	3	18
žlutá	0	97	0	3
merle	2	131	0	1
hnědá	5	250	4	14
strakatá	4	152	0	6
žíhaná	1	135	1	9
modrá/šedá	3	170	1	15
bezsrstost	0	9	0	0
jiné	0	52	1	3
na barvě mi nezáleží	2	1247	4	38

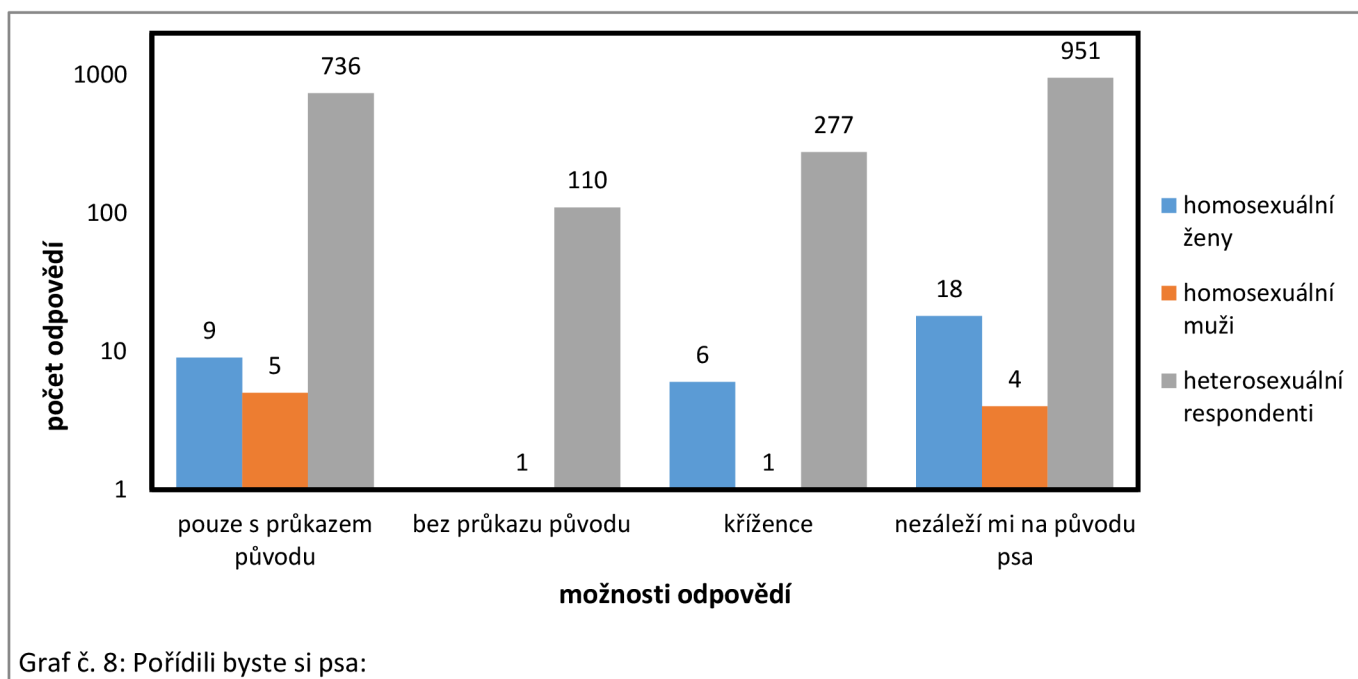
Preference náročnosti na údržbu srsti byla u homosexuálních mužů volena žádná nebo minimální nutná úprava srsti. Lesbám nezáleželo na náročnosti úpravy srsti tak jako gayům, avšak i ony méně preferovaly náročnější péči o srst, tak jako heterosexuální skupina (viz Graf 7).

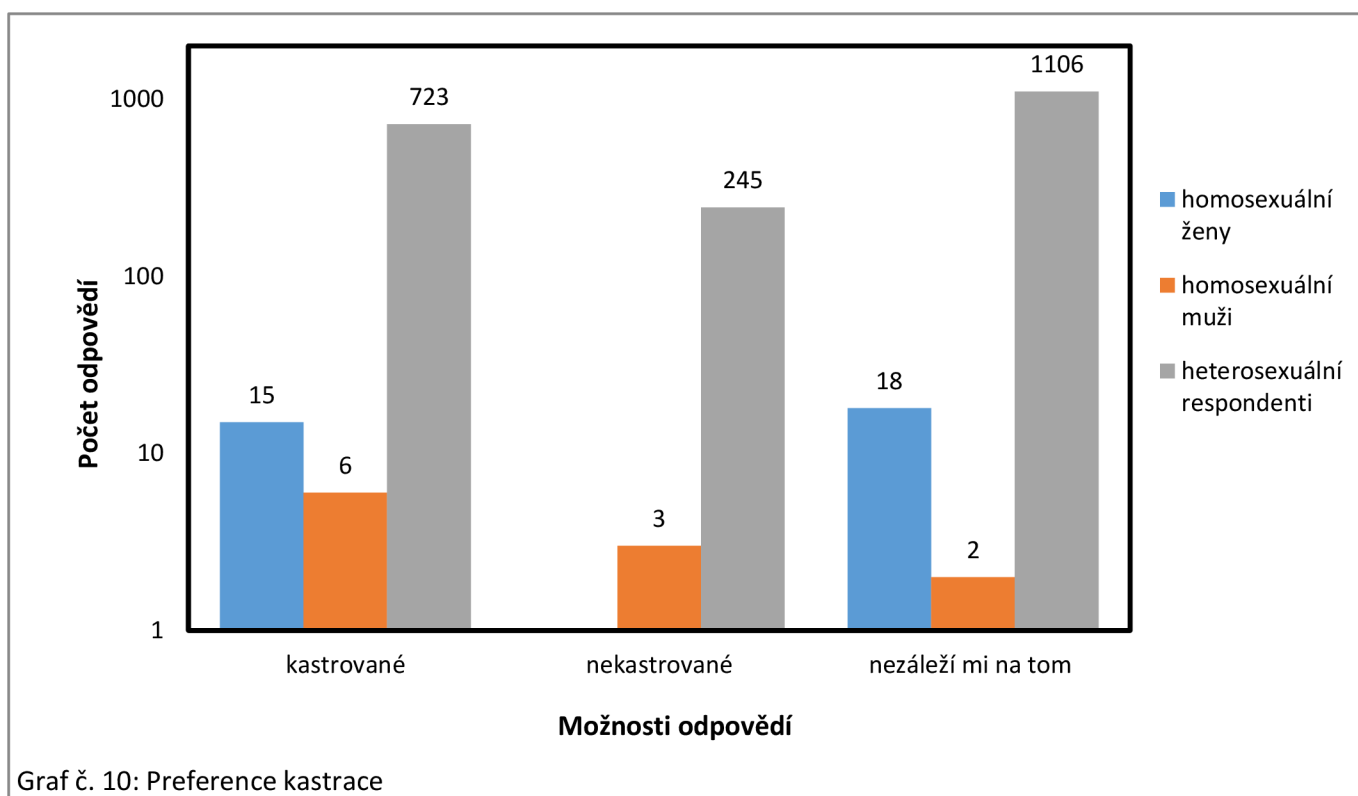
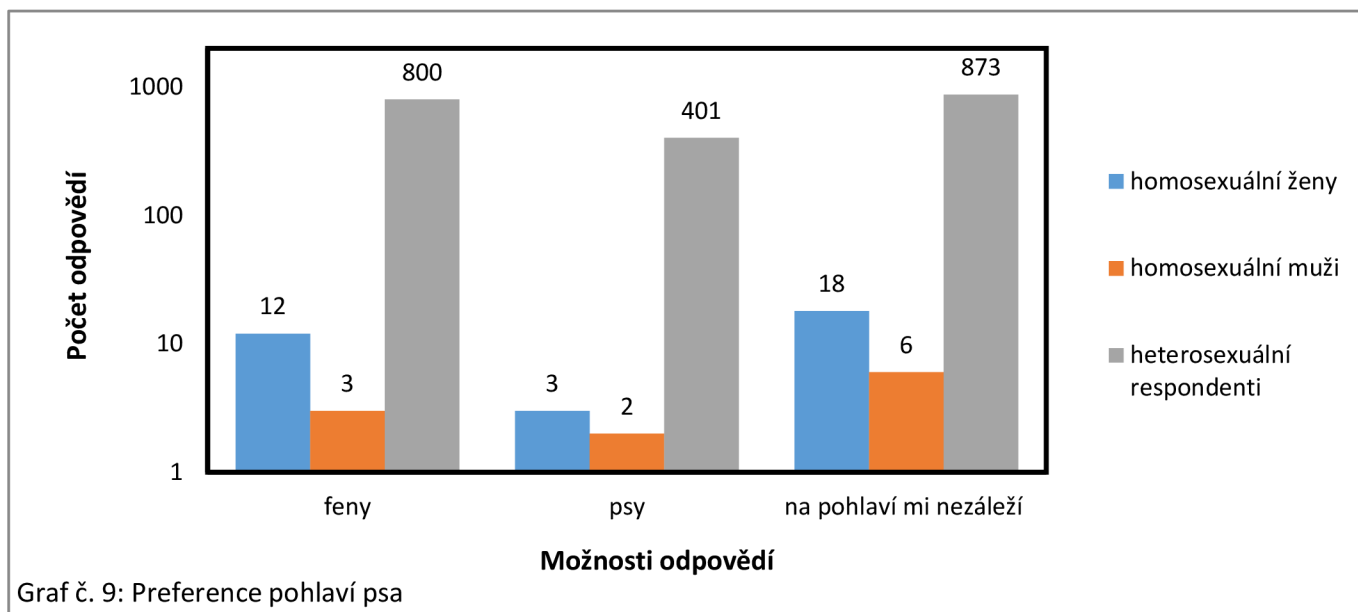

Původ psa byl pro všechny naše kategorie respondentů nepodstatný, další jejich volbou, bez ohledu na pohlaví a orientaci, bylo pořízení psa s průkazem původu, tedy čistokrevného (viz Grafu 8).

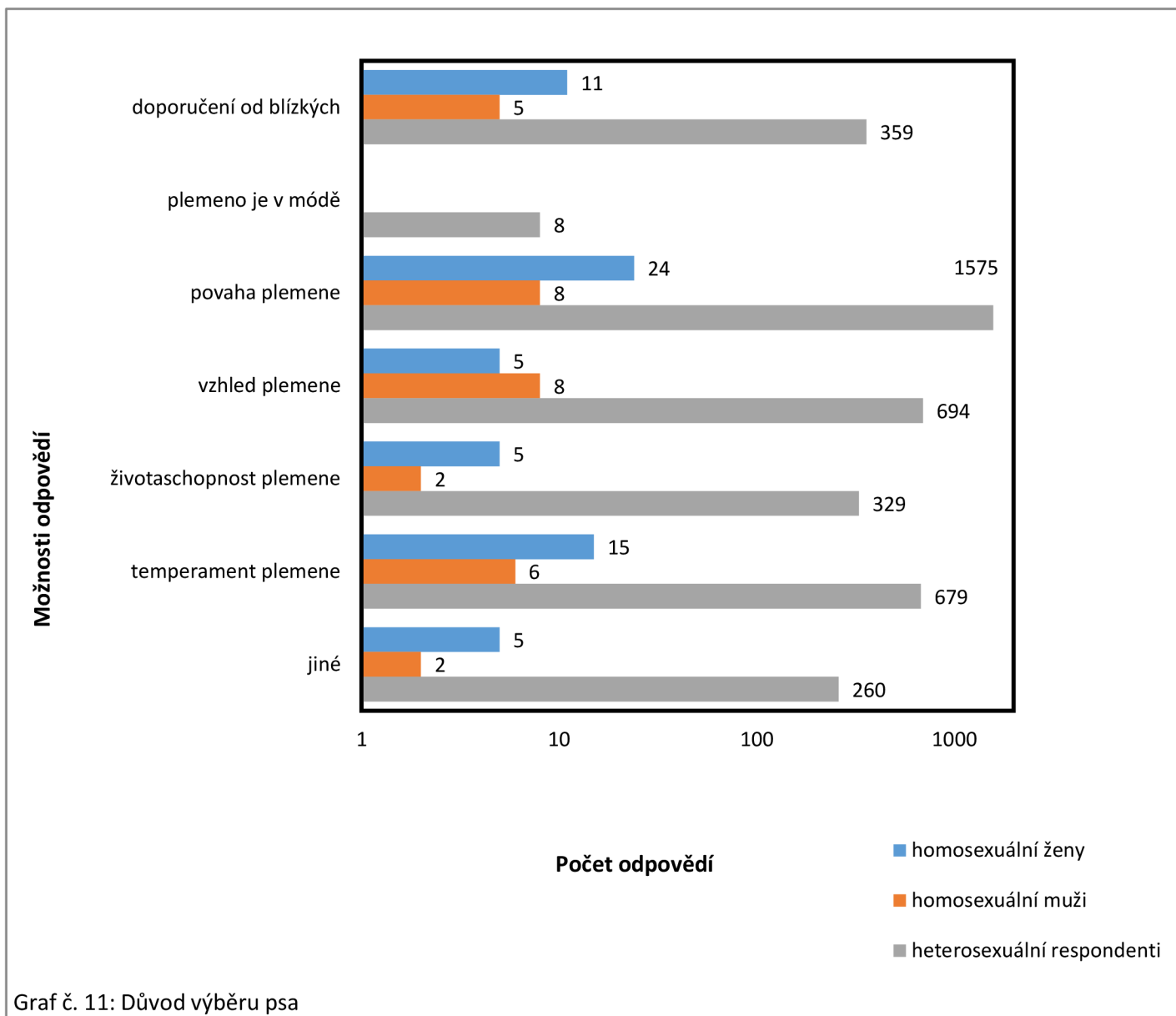
Nejčastější volba plemene všech kategorií respondentů byla plemena ovčácká, pastevecká a honácká (německý ovčák, belgický ovčák, border kolie, australský ovčák..) poté skupina slídičů, retrívrů a vodních psů (labradorský retrívr, zlatý retrívr, flat coated retrívr, novoskotský retrívr...) a následně sekce teriérů typu bull.

Pohlaví psa nerozhodovalo o preferenci respondentů, přesto ženy všech orientací a homosexuální muži by spíše preferovaly feny než psy, naopak heterosexuální muži spíše psi samce (viz Graf 9). Všichni respondenti, s výjimkou gayů, nevnímají kastraci jako zásadní pro výběr psa (viz Graf 10)

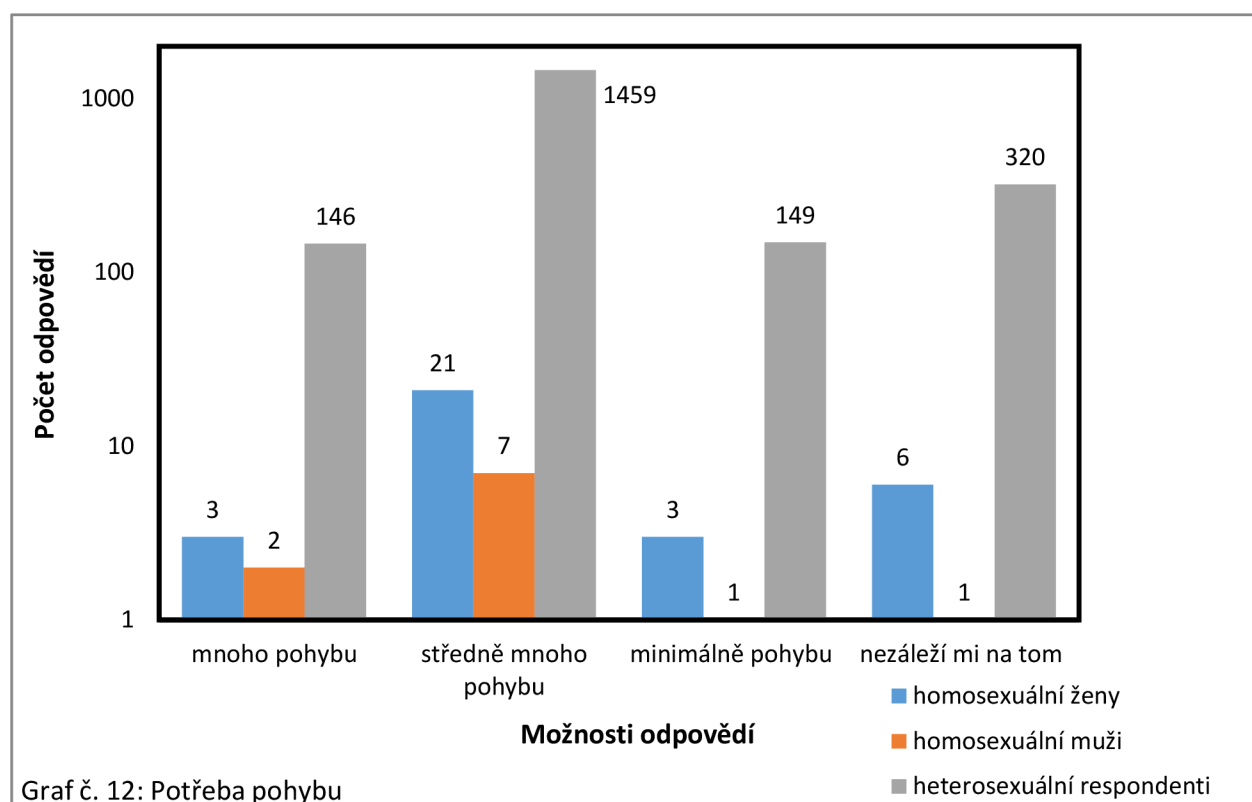

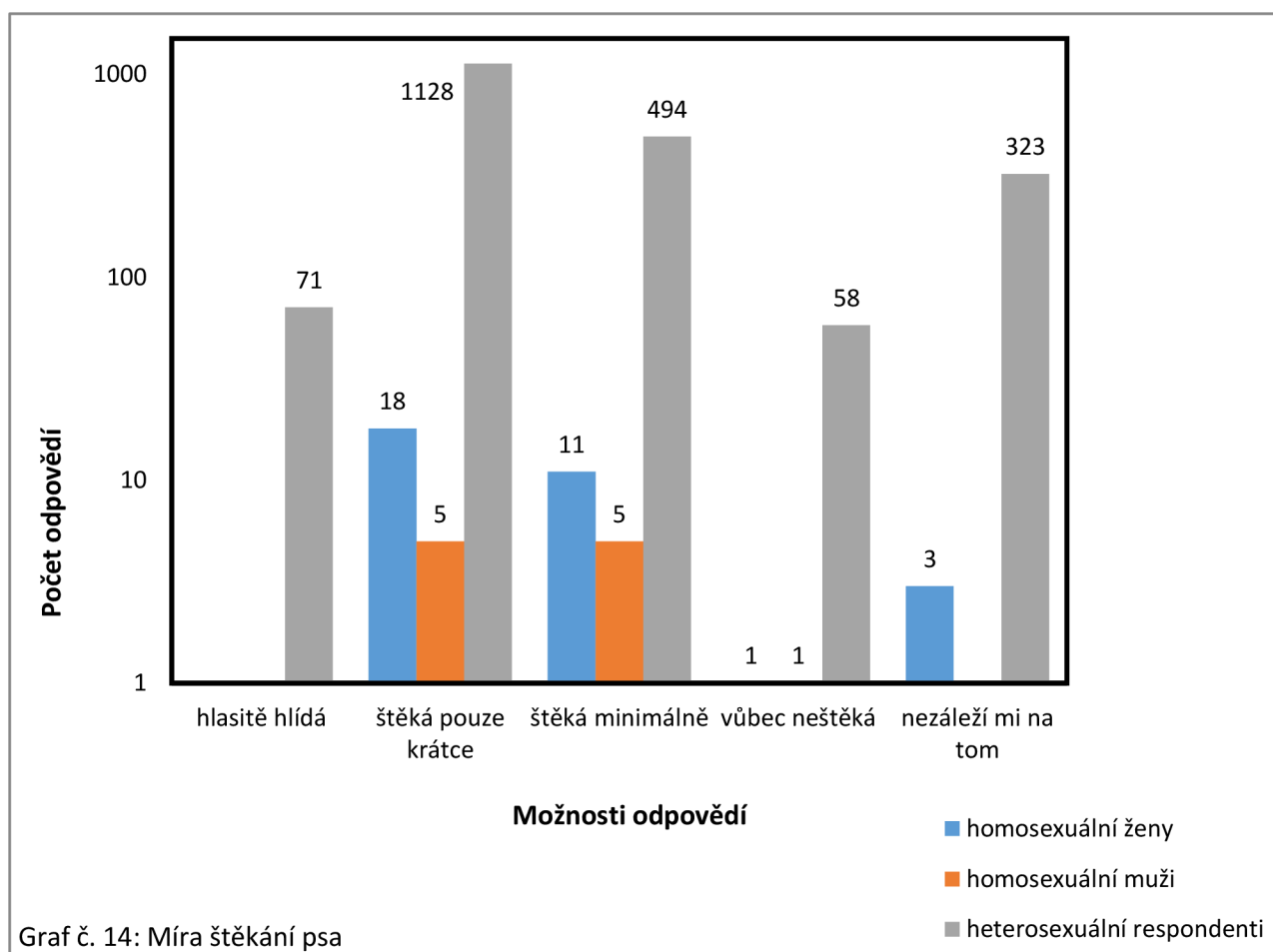
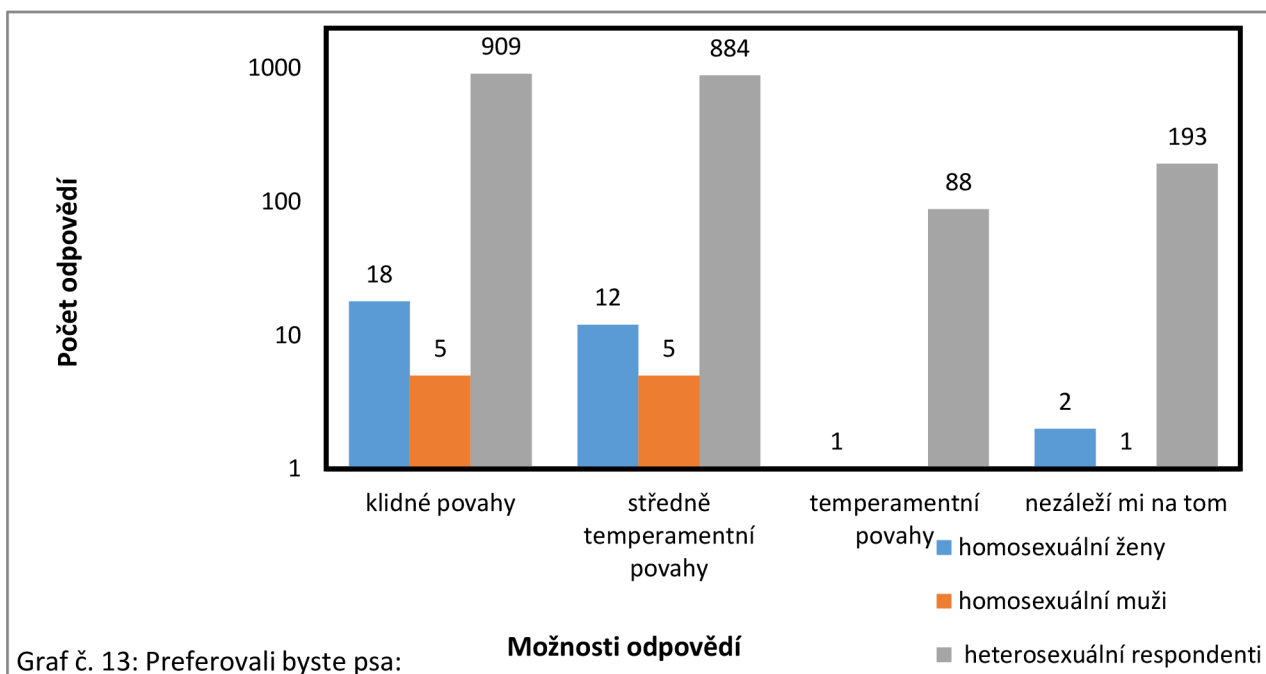

Temperament psa je hned po povaze a vzhledu jedním z faktorů, který by vedl heterosexuální respondenty k výběru psa. U homosexuálních žen tolik nehrál roli vzhled psa, ale doporučení plemene od blízkých. Jak je vidět na Grafu 11, homosexuální skupiny respondentů nevedla k výběru psa jeho módnost.

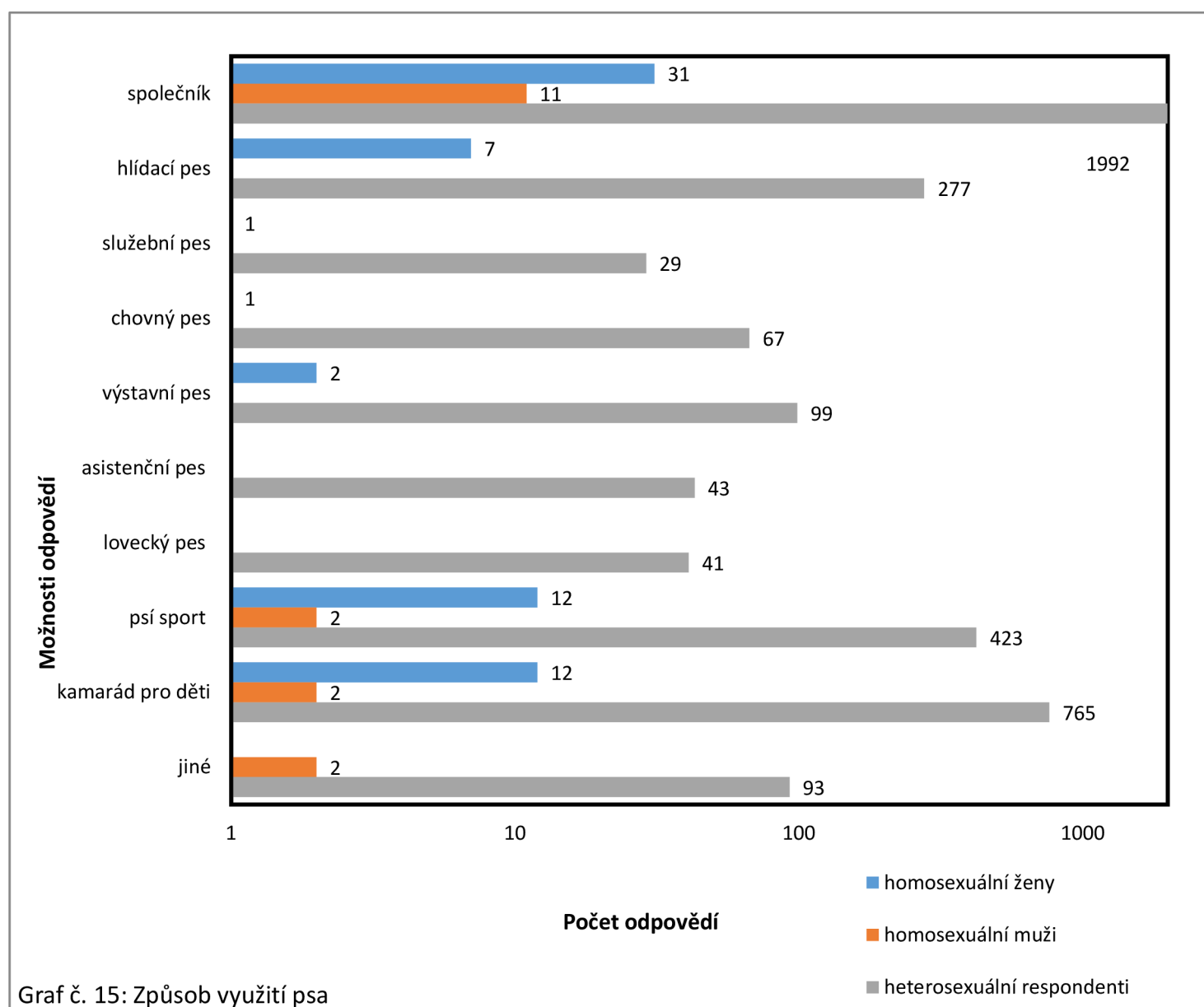

Potřeba pohybu psa, znázorněná na Grafu 12, byla u všech kategorií stejná, všichni preferovali středně mnoho pohybu. Nejméně preferovaní byli temperamentní psi, nejvíce žádání byli psi klidné povahy nebo středně temperamentní povahy (viz Graf 13). Výsledky této otázky korespondují s otázkou míry štěkání, která je úzce spjatá s temperamentem psa. Zde většina respondentů preferovala psa, který štěká krátce a pouze v případě potřeby. Mezi homosexuálními respondenty nebyla žádná preference psa, který štěká hlasitě a ohlásí tak každého nevídaného hosta (viz. Graf 14).

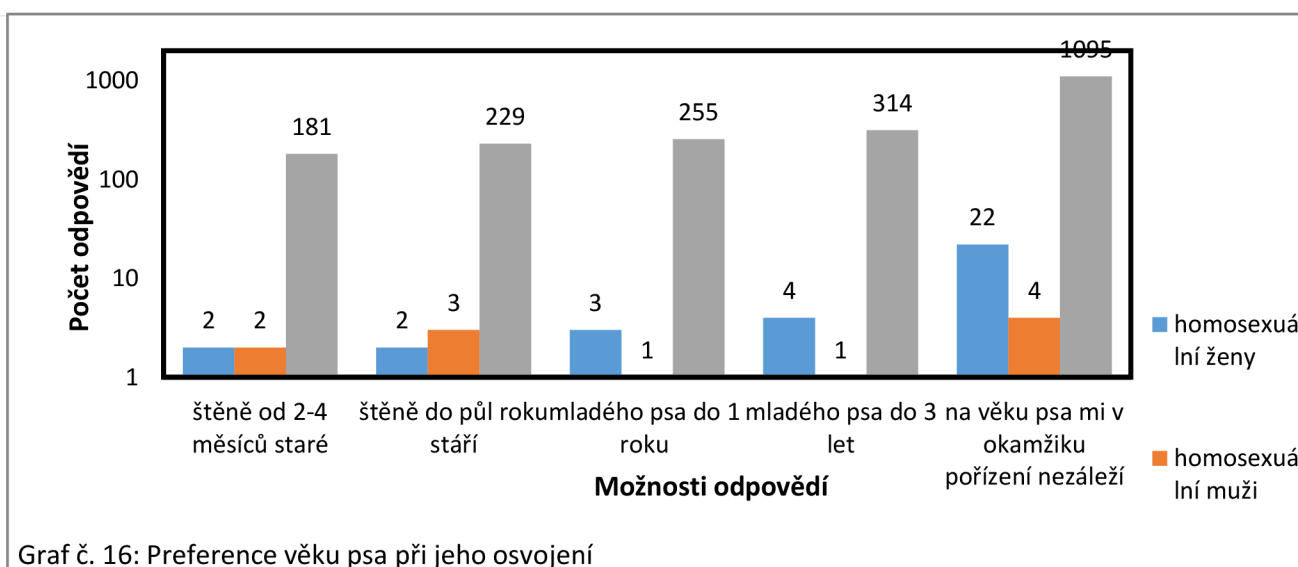
Nejčastější způsob využití psa u všech skupin respondentů, byl pes v roli společníka a kamaráda pro děti (viz Graf 15). U heterosexuálních mužů byla poté preference psa jako hlídače (9,5 %), psa na psí sporty (6,6 %), loveckého psa (2,2 %) a služebního psa (2,2 %). U heterosexuálních žen byla po společníkovi a kamarádovi pro děti, zásadní role psa na sport (11,2 %), role hlídačského psa (7,1 %) a výstavního psa (2,7%). Heterosexuální ženy také preferují způsob využití psa na chov a prodej štěňat (1,8 %) na rozdíl od heterosexuálních mužů, kteří chov psů nepreferují.

Věk psa při jeho pořízení nehrál u respondentů roli (viz Graf 16), avšak z grafu lze vyčíst, že muži dávají přednost mladším jedincům než kategorie žen, které by preferovaly i osvojení jedinců starších, než volili muži (viz Tabulka 3). Celkový počet žen ve studii byl 2 029, z toho 53,8 % (n= 1087) nevnímalo věk psa, při jeho pořízení, jako rozhodující. Osvojily by tedy i psa staršího tří let

Tabulka č. 3: Preference věku psa při jeho pořízení

	homosexuální ženy	homosexuální muži	heterosexuální ženy	heterosexuální muži
štěně od 2-4 měsíců staré	2	2	170	11
štěně do půl roku stáří	2	3	210	19
mladého psa do 1 roku	3	1	248	7
mladého psa do 3 let	4	1	303	11
na věku psa mi v okamžiku pořízení nezáleží	22	4	1065	30

Graf č. 16: Preference věku psa při jeho osvojení

5.1. Ženy

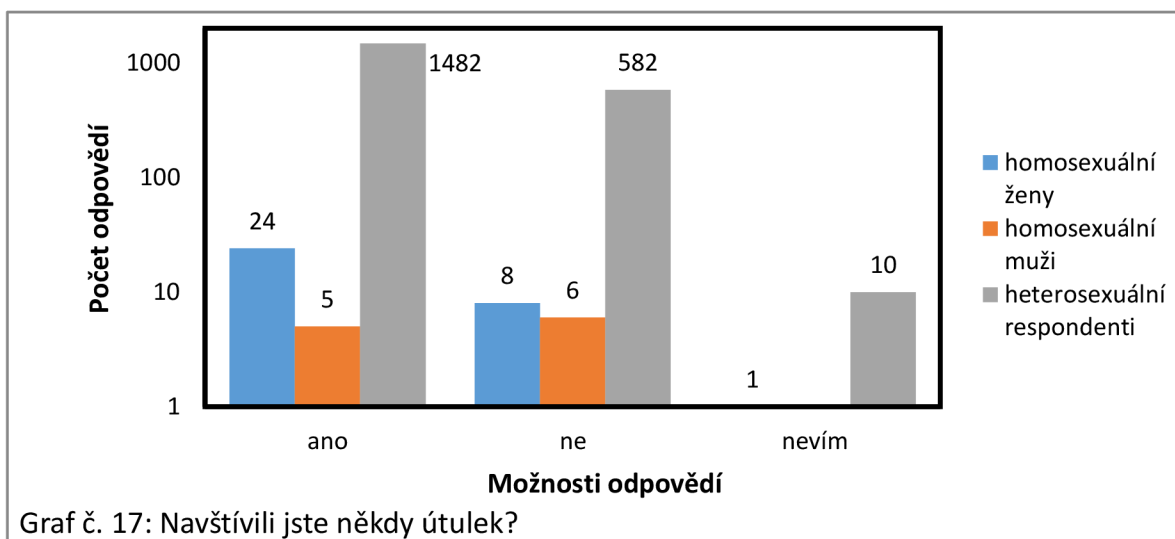
Heterosexuální ženy byly nejčastěji ve věku 31 až 65 let (56,5 %), ve věku 18 až 30 let bylo 41,4 % a 2,1 % respondentek bylo ve věku 66 a více let. Heterosexuální ženy preferovaly u psa jeho povahu, střední vzrůst, s normální délkou končetin. Ideálním plemenem pro tuto kategorii žen, byla plemena společenská (francouzský buldoček, pudl...) a skupina ovčácká, pastevecká a honácká (německý ovčák...). Heterosexuální ženy nevnímaly pohlaví psa jako zásadní pro rozhodnutí k osvojení. Více než psy by ale preferovaly feny. Ideální pes pro tuto skupinu respondentek je klidné povahy, vyžaduje středně mnoho pohybu a štěká pouze v případě potřeby. Věk psa, typ jeho uší, kastrace, barva srsti, její druh a náročnost na péči, nebyla pro tuto skupinu respondentů zásadní. Většina heterosexuálních žen navštívila útulek, nebránila by se adopce psa z útulku a to i s handicapem.

Homosexuálních žen v rozmezí 18 až 30 let bylo 54,5%, zbytek respondentek bylo ve věku 31 až 65 let. Zjistili jsme, že pro homosexuální ženy bylo nejdůležitějším kritériem povaha psa. Ideální pes pro tuto skupinu respondentek je středně velký, s obvyklou délkou čelisti a nohou, který potřebuje středně mnoho pohybu a je klidné povahy. Vzhledové aspekty nebyly pro tuto skupinu respondentů důležité. Štěkát by měl pes krátce a pouze v případě potřeby. 72 % homosexuálních žen navštívilo útulek a 90,9 %, by se ujaly psa z útulku. 75,8 % z nich by se také ujalo handicapovaného psa. Věk psa při pořízení, typ jeho uší, kastrace, barva srsti, její druh a náročnost na péči, nebyla pro tuto skupinu respondentů zásadní. Zjistili jsme, že homosexuálním ženám nezáleží na pohlaví, větší preference měly ale k fenám než ke psům. Více jak polovině homosexuálních žen nezáleží na původu psa, preference ale psů s průkazem původu jsou větší než u psa bez průkazu původu. Nejvíce ideálním psem pro homosexuální respondentky byla, tak jako u heterosexuálních žen, skupina společenských psů a plemena ovčácká, pastevecká a honácká.

5.2. Muži

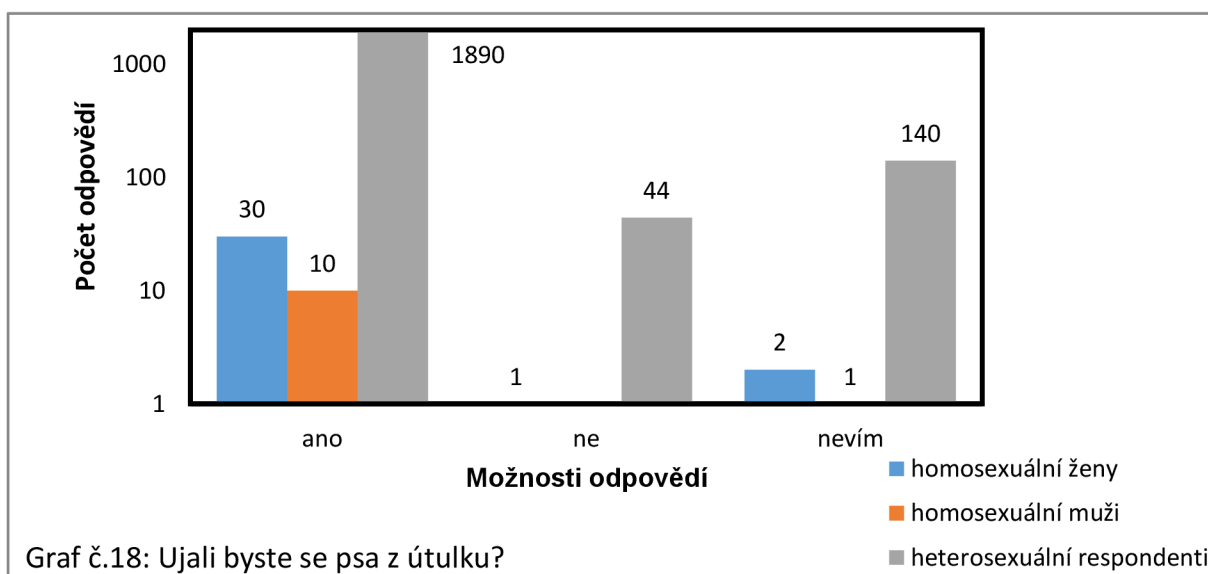
Heterosexuálních mužů ve věku 18 až 30 let bylo 50 %, 48,7 % respondentů bylo ve věku 31 až 65 let a 1,3 % jsou heterosexuální muži starší 66 let. Ani pro tuto skupinu není pohlaví psa zásadní (44,9 %), avšak heterosexuální skupina mužů, jako jediná ze zkoumaných, preferuje psi samce (30,8 %) před fenami (24,4 %). Jejich preference u psa byla obvyklá délka nohou, obvyklá délka čelisti, krátká srst a střední vzrůst. V ideálním případě by si pořídili plemeno ze skupiny ovčáckých, pasteveckých a honáckých psů nebo psa typu bull. Na původu psa jim primárně nezáleželo, ale preferovali spíše psy s průkazem původu než bez průkazu. Zbarvení psa, pohlaví a kastrace nejsou pro heterosexuální muže důležitým aspektem při výběru psa. Preferovali psy, kteří štěkají krátce a jen v případě nutnosti. Pes měl mít dobrou a klidnou povahu, vyžadující středně mnoho pohybu.

Homosexuální muži byli ve věkové kategorii 31 až 65 let (54,5 %) a zbylí muži byli ve věku 18 až 30 let. V našem výzkumu tito muži preferovali nejen psí povahu, ale i vzhled psa. Gayové nevyhledávali psy pro účely lovecké, asistenční, výstavní, chovné, služební nebo hlídací. Pes by byl pro homosexuální respondenty jako společník, kamarád a partner na psí sporty. Psa by si pořídili nejčastěji s průkazem původu a jejich preferovaný vzrůst psa je střední. Homosexuální muži dávají přednost obvyklé délce nohou u psa a preferují s ním středně mnoho pohybu. Ideálním psem gayů je ten, který štěká pouze krátce nebo minimálně a je kastrován. Co se týká temperamentu, tak preferováni byli psi jak středně temperamentní, tak i klidné povahy. Homosexuální muži preferovali psy krátkosrsté (63,6 %), u kterých není potřeba úpravy srsti. Pohlaví psa, typ uší, věk a délka čelisti, nebyla pro homosexuálního muže důležitým aspektem. Nejvíce preferovanou barvou psa byla hnědá a ideální skupina psů byla ovčácká, pastevecká a honácká plemena (československý vlčák, švýcarský ovčák, border kolie). Homosexuální muži nenavštívili útulek tak často, jako ostatní skupiny respondentů (viz Graf 17).

Graf č. 17: Navštívili jste někdy útulek?

Přesto by se gayové adopce psa z útulku nebránili. Tento výsledek je shodný s ostatními skupinami respondentů, jak je znázorněno na Grafu 18.

Graf č.18: Ujali byste se psa z útulku?

6. Diskuze

Téma genderu se čím dál více rozvíjí a posouvá. V minulosti byl nedostatek studií, které by se zaměřily přímo na gender a vztah či preferenci k jiným živočišným druhů (Lippa 2002). Bohužel, nedostatky v této oblasti stále přetrvávají, z důvodu složitosti shromáždění komplexních údajů o respondentech či případných osvojitelích psů (Marston & Bennett 2003).

V naší studii se potvrdilo, že mezi ženami a muži jsou rozdílné preference při volbě plemene nebo typu psa. Předchozí studie některé tyto rozdíly jasně prokázaly a to zejména v jejich očekáváních, preferencích a přístupu (Kidd et al. 1992; King et al. 2009; Diverio et al. 2016). Lze potvrdit, že ženy by ochotněji adoptovaly psy z útulku, což potvrzuje studie Lam a Wu (2011). Psa z útulku by se v naší studii ujalo 91,3 % žen a 86,5 % mužů. Stále je ale rozdíl menší, než u osvojitelů koček, kde značně převyšovaly ženy v pozici osvojitele (Normando et al. 2006; Kubešová et al. 2017). Z Tabulky 3, lze vyčíst větší ochotu žen adoptovat si starší psy. Jak je signifikantní z Grafu 14, většina respondentů vnímá psa jako společníka, což potvrzuje studii Zasloff a Kidd (1994), kdy pes může kompenzovat absenci lidské společnosti. Cline (2010) zjistil, že vlastnictví psa má vliv na duševní pohodu a to zejména pro ženy.

Starší respondenti preferovali psy menší, klidnější povahy a temperamentu, rodiny s dětmi preferovaly bezkonfliktnost a trpělivost psa více než bezdětné rodiny. Vzdělání v naší studii nemělo na preference psa vliv neboť většina respondentů (48,2 %) dosáhla středoškolského vzdělání s maturitou.

Nebyl nalezen zásadní rozdíl v preferencích mužů a žen v souvislosti s pohlavím jejich psa, což je v rozporu s několika staršími studii (Kidd et al. 1992; Oliker 2001; King et al. 2009; Diverio et al. 2016). Typické charakteristiky pohlaví zvířat mohou být vnímány v různých komunitách odlišně (Bir et al. 2017) a tak minimální rozdíly v naší studii mohou vyplývat i z čím dál častější frekvence kastrace zvířat. Následkem toho nemusí být pohlaví psa tak zásadní.

V naší studii byl nejvíce preferován střední vzrůst bez ohledu na pohlaví a gender, což odporuje studii Vodičkové et al. (2019), kdy ženy preferovaly malé psy a muži velké. Střední vzrůst psa může být preferovanější z důvodu prostorových, zejména pokud respondenti žijí v bytě. Tato velikost psa je také praktičtější na manipulaci, než je u většího vzrůstu.

Naše studie prokázala opačné preference respondentů než ve studii Nakamury et al. (2020), kdy nejvíce byly preferovány uši klopené. V dotaznících respondenti spíše preferovali u psa uši vzpřímené. Přesto typ uší nebyl pro naše respondenty zásadní.

Délka čelisti nebyla v naší studii pro většinu respondentů důležitým aspektem pro pořízení či osvojení psa. Více než brachycefalická plemena preferovali psi s normální délkou čelisti. Tato preference může pramenit z větších zdravotních problémů právě u psů krátkolebých. Naopak tomu bylo ve studii Packera et al. (2020), kdy měli největší šanci na osvojení psi s novorozeneckou mimikou, nejčastěji tedy krátkolebá plemena psů jako je francouzský buldoček.

Preference délky a typu srsti nebyla pro respondenty zásadní. Zdá se však, že všechny skupiny respondentů inklinují spíše ke kratší a na péči nenáročnému druhu srsti viz Graf 6.

Preference barvy psů také nepotvrdila žádnou souvislost jako například ve studii Vodičkové et al. (2019), kdy ženy častěji adoptovaly hnědé psy. Preferenci hnědé barvy měli v naší studii homosexuální muži, ale pro většinu respondentů neměla barva srsti zásadní vliv na

volbu psa, což se shoduje s jinými studiemi, kdy barva srsti nebyla pro respondenty důležitá (King et al. 2009; Diverio et al. 2016). V naší studii byly preferovány spíše tmavší barvy psů, což vyvrací studii Nakamury et al. (2020), kdy více žádanými byli psi světlých barev. Více než zbarvení psa bude důležitější atraktivní vzhled, tak jako potvrdil Diverio et al. (2016).

Jak lze vidět v Tabulce 2, vyvrátili jsme „syndrom černého psa“, kdy má černé zbarvení snižovat šanci na osvojení. Stejný výsledek měla česká studie od Vodičkové et al. (2019).

Na rozdíl od studie King et al. (2009), kdy více mužů preferovalo spíše čistokrevné psy než psy bez průkazu původu, naši respondenti všech pohlaví a orientací, nevnímali původ psa jako zásadní. Důvodem může být zvyšující se obliba adopcí bezprizorních psů, kteří jsou z větší části bez průkazu původu. Adopce je v dnešní době vnímána jako nejetičtější způsob pořízení psa (Mornement et al. 2015). Při porovnání zájmu o psy s průkazem původu a psy bez průkazu původu, naše studie potvrdila, že zájemci preferují spíše psy čistokrevné, a to zejména homosexuální muži. Převaha žen v naší studii byla způsobena jejich vyšším zastoupením na Facebookové stránce, odkud bylo možné dotazník elektronicky vyplnit.

Naše výsledky potvrdily složitost a rozmanitost preferencí žen a mužů heterosexuální i homosexuální orientace.

7. Závěr

Genderové rozdíly jsou závislé od mnoha různých aspektů jako je věk, počet dětí a zkušenosti respondenta, které ovlivnili specifické preference při volbě psa.

Ze studie vyplývá, že pro všechny naše respondenty, je u psa nejdůležitější povaha než jeho vzhled. Homosexuální ženy mají vzhledové preference ještě nižší, než jiné skupiny respondentů. Z tohoto důvodu nemůžeme potvrdit vzhledové preference plemena pro určité pohlaví či gender osoby. Více záleží na způsobu využití psa a psychice, fyzických možnostech a životnímu stylu majitele. Z tohoto důvodu doporučujeme do budoucích výzkumů zahrnout i způsob života majitelů. Potvrdili jsme, že homosexuální muži nepreferují u psů pracovní a služební schopnosti a spíše volí psa jako společníka. Respondenti s dětmi upřednostňují psi vlastnosti vhodné do rodinného zázemí, jako je vstřícnost psa, jeho trpělivost k dětem a jeho cvičitelskost. V naší studii jsme nenašli zásadní rozdíly ve výběru psa dle vzdělání respondenta.

Vyvrátili jsme, že by se respondenti při osvojení psa rozhodovali na základě jeho původu. Zároveň se ale respondenti více negativně staví k pořízení psa bez průkazu původu než k pořízení křížence. Vzrůst psa byl nejvíce preferován střední, avšak menší plemena klidné povahy, byla upřednostňována respondenty s vyšším věkem nad 66 let.

Také jsme vyvrátili „syndrom černého psa“, neboť v naší studii byli naopak preferovány tmavší barvy psů. Druh srsti nebyl pro výběr psa zásadní s výjimkou homosexuálních mužů, kteří preferovali psy krátkosrsté. Neosrstěná plemena psů by volily pouze heterosexuální ženy. Vyvrátili jsme preferenci klopených uší nad vztyčenými.

Rozdílné výsledky přineslo tvrzení, že respondent volí pohlaví psa dle svého pohlaví. V naší studii nebyl tento aspekt při rozhodování zásadní. Preferovány byly ale spíše feny, a to bez ohledu na pohlaví respondenta.

Z toho vyplývá, že preference pohlaví psa vzhledem ke genderu a pohlaví majitele, je složitější a je třeba obsáhlejší studie s větším počtem mužských respondentů a s větším zastoupením různých sexuálních orientací.

8. Literatura

- ARAGUNDE-KOHL, Ursula, José GÓMEZ-GALÁN, Cristina LÁZARO-PÉREZ a José Ángel MARTÍNEZ-LÓPEZ. Interaction and Emotional Connection with Pets: A Descriptive Analysis from Puerto Rico. *Animals* [online]. 2020, **10**(11) [cit. 2021-08-08]. ISSN 2076-2615. Dostupné z: doi:10.3390/ani10112136
- BAGLEY, Debra K. a Virginia L. GONSMAN. Pet attachment and personality type. *Anthrozoös* [online]. 2015, **18**(1), 28-42 [cit. 2021-06-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/089279305785594333
- BIR, Courtney, Nicole WIDMAR a Candace CRONEY. Stated Preferences for Dog Characteristics and Sources of Acquisition. *Animals* [online]. 2017, **7**(12) [cit. 2021-04-11]. ISSN 2076-2615. Dostupné z: doi:10.3390/ani7080059
- BLACKSHAW, JK a C. DAY. Attitudes of dog owners to neutering pets: demographic data and effects of owner attitudes. *Australian Veterinary Journal* [online]. 1994, **71**(4), 113-116 [cit. 2021-04-08]. ISSN 0005-0423. Dostupné z: doi:10.1111/j.1751-0813.1994.tb03351.x
- BROWN, William P., Janelle P. DAVIDSON a Marion E. ZUEFLE. Effects of Phenotypic Characteristics on the Length of Stay of Dogs at Two No Kill Animal Shelters. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2013, **16**(1), 2-18 [cit. 2021-02-10]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888705.2013.740967
- CAIN, Cassie J., Kimberly A. WOODRUFF a David R. SMITH. Phenotypic Characteristics Associated with Shelter Dog Adoption in the United States. *Animals* [online]. 2020, **10**(11) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2076-2615. Dostupné z: doi:10.3390/ani10111959
- CLINE, Clark Krista Marie. Psychological Effects of Dog Ownership: Role Strain, Role Enhancement, and Depression. *The Journal of Social Psychology* [online]. 2010, **150**(2), 117-131 [cit. 2021-10-12]. ISSN 0022-4545. Dostupné z: doi:10.1080/00224540903368533
- CROME, PETER., Wallace SIFE, After Stroke. Enhancing Quality of Life , The Haworth Press, New York and London, 1998, 281 pp., ISBN 0-7890-0341-4. *Ageing and Society* [online]. 1999, **19**(4), 505-516 [cit. 2021-06-10]. ISSN 0144-686X. Dostupné z: doi:10.1017/S0144686X99267414
- DIESEL, G., D.U. PFEIFFER a D. BRODBELT. Factors affecting the success of rehoming dogs in the UK during 2005. *Preventive Veterinary Medicine* [online]. 2008, **84**(3-4), 228-241 [cit. 2021-06-12]. ISSN 01675877. Dostupné z: doi:10.1016/j.prevetmed.2007.12.004
- DIVERIO, Silvana, Beatrice BOCCINI, Laura MENCHETTI a Pauleen C. BENNETT. The Italian perception of the ideal companion dog. *Journal of Veterinary Behavior* [online]. 2016, **12**, 27-35 [cit. 2021-06-12]. ISSN 15587878. Dostupné z: doi:10.1016/j.jveb.2016.02.004

- ELDRIDGE, Jennifer J. a John P. GLUCK. Gender Differences in Attitudes Toward Animal Research. *Ethics & Behavior* [online]. 1996, **6**(3), 239-256 [cit. 2021-06-12]. ISSN 1050-8422. Dostupné z: doi:10.1207/s15327019eb0603_5
- FIELDING, William J., Denise SAMUELS a Jane MATHER. Attitudes and actions of West Indian dog owners towards neutering their animals: A gender issue?. *Anthrozoös* [online]. 2015, **15**(3), 206-226 [cit. 2021-06-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/089279302786992487
- GARRISON, Laurie a Emily WEISS. What Do People Want? Factors People Consider When Acquiring Dogs, the Complexity of the Choices They Make, and Implications for Nonhuman Animal Relocation Programs. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2014, **18**(1), 57-73 [cit. 2021-06-12]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888705.2014.943836
- GHIRLANDA, Stefano, Alberto ACERBI, Harold HERZOG, James A. SERPELL a R. Alexander BENTLEY. Fashion vs. Function in Cultural Evolution: The Case of Dog Breed Popularity. *PLoS ONE* [online]. 2013, **8**(9) [cit. 2021-06-12]. ISSN 1932-6203. Dostupné z: doi:10.1371/journal.pone.0074770
- GLASSER, Carol L. Attitudes Toward Spay/Neuter in the US Population: Urban/Rural, Cat/Dog, and Demographic Differences. *Anthrozoös* [online]. 2021, **34**(1), 93-107 [cit. 2021-06-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.1080/08927936.2021.1874112
- HENNESSY, Michael B, Michael T. WILLIAMS, Deborah D MILLER, Chet W DOUGLAS a Victoria L VOITH. Influence of male and female petters on plasma cortisol and behaviour: can human interaction reduce the stress of dogs in a public animal shelter?. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 1998, **61**(1), 63-77 [cit. 2021-06-12]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/S0168-1591(98)00179-8
- HERZOG, Harold. Forty-two Thousand and One Dalmatians: Fads, Social Contagion, and Dog Breed Popularity. *Society & Animals* [online]. 2006, **14**(4), 383-397 [cit. 2021-06-12]. ISSN 1063-1119. Dostupné z: doi:10.1163/156853006778882448
- HERZOG, Harold A. Gender Differences in Human–Animal Interactions: A Review. *Anthrozoös* [online]. 2015, **20**(1), 7-21 [cit. 2021-06-8]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/089279307780216687
- HERZOG, Harold A., Nancy S. BETCHART a Robert B. PITTMAN. Gender, Sex Role Orientation, and Attitudes toward Animals. *Anthrozoös* [online]. 2015, **4**(3), 184-191 [cit. 2021-06-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/089279391787057170
- HIRSCHMAN, Elizabeth C. Consumers and Their Animal Companions. *Journal of Consumer Research* [online]. 1994, **20**(4) [cit. 2022-04-19]. ISSN 0093-5301. Dostupné z: doi:10.1086/209374
- HOLLAND, Katrina E. Acquiring a Pet Dog: A Review of Factors Affecting the Decision-Making of Prospective Dog Owners. *Animals* [online]. 2019, **9**(4) [cit. 2021-04-06]. ISSN 2076-2615. Dostupné z: doi:10.3390/ani9040124

- CHOPIK, William J. a Jonathan R. WEAVER. Old dog, new tricks: Age differences in dog personality traits, associations with human personality traits, and links to important outcomes. *Journal of Research in Personality* [online]. 2019, **79**, 94-108 [cit. 2021-08-08]. ISSN 00926566. Dostupné z: doi:10.1016/j.jrp.2019.01.005
- INGOLD, Tim, ed. *What is an Animal?* [online]. Routledge, 2016 [cit. 2021-02-02]. ISBN 9781134948178. Dostupné z: doi:10.4324/97811315539126
- JOHNSON, Timothy P., Thomas F. GARRITY a Lorann STALLONES. Psychometric Evaluation of the Lexington Attachment to Pets Scale (Laps). *Anthrozoös* [online]. 2015, **5**(3), 160-175 [cit. 2021-05-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/089279392787011395
- KELLERT, Stephen R. Knowledge, affection, and basic attitudes toward animals in American society: Phase III. US Department of the Interior, Fish and Wildlife Service, 1980.
- KELLERT SR, BERRY JK. 1987. Attitudes, Knowledge, and Behaviors toward Wildlife as Affected by Gender. *Wildlife Society Bulletin* **15**,3:363–71. <http://www.jstor.org/stable/3782542>
- KIDD, ALINE H. SUCCESSFUL AND UNSUCCESSFUL PET ADOPTIONS. *Psychological Reports* [online]. 1992, **70**(2) [cit. 2021-11-12]. ISSN 0033-2941. Dostupné z: doi:10.2466/PRO.70.2.547-561
- KING, Tammie, Linda C. MARSTON a Pauleen C. BENNETT. Describing the ideal Australian companion dog. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 2009, **120**(1-2), 84-93 [cit. 2021-04-06]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/j.applanim.2009.04.011
- LAM, S., a WU, M. Predicting Taiwanese adoption website members intentions regarding online dog adoptions. *African Journal of Business Management*, [online]. 2011, **5**, 1204-1210 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.5897/AJBM10.567
- LIPPA, Richard A. Gender-related traits of heterosexual and homosexual men and women. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2002, **31**(1), 83-98 [cit. 2021-03-12]. ISSN 00040002. Dostupné z: doi:10.1023/A:1014035302843
- LUKE, Carter a Arnold ARLUKE. Physical Cruelty Toward Animals in Massachusetts, 1975-1996. *Society & Animals* [online]. 1997, **5**(3), 195-204 [cit. 2021-03-13]. ISSN 1063-1119. Dostupné z: doi:10.1163/156853097X00123
- MACCOBY, Eleanor E. The role of parents in the socialization of children: An historical overview. *Developmental Psychology* [online]. 1992, **28**(6), 1006-1017 [cit. 2021-04-10]. ISSN 1939-0599. Dostupné z: doi:10.1037/0012-1649.28.6.1006
- MARSTON, Linda C. a Pauleen C. BENNETT. Reforging the bond—towards successful canine adoption. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 2003, **83**(3), 227-245 [cit. 2022-04-13]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/S0168-1591(03)00135-7
- MCKAY, Stacey A., Mark J. FARNWORTH a Natalie K. WARAN. Current Attitudes Toward, and Incidence of, Sterilization of Cats and Dogs by Caregivers (Owners) in Auckland,

- New Zealand. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2009, **12**(4), 331-344 [cit. 2021-03-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888700903163617
- MOHAN-GIBBONS, Heather, Emily WEISS, Laurie GARRISON, Meg ALLISON a Heather HOFFMANN. Evaluation of a Novel Dog Adoption Program in Two US Communities. *PLoS ONE* [online]. 2014, **9**(3) [cit. 2021-04-13]. ISSN 1932-6203. Dostupné z: doi:10.1371/journal.pone.0091959
- MORNEMENT, Kate M., Grahame J. COLEMAN, Samia R. TOUKHSATI a Pauleen C. BENNETT. Evaluation of the predictive validity of the Behavioural Assessment for Re-homing K9's (B.A.R.K.) protocol and owner satisfaction with adopted dogs. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 2015, **167**, 35-42 [cit. 2021-03-13]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/j.applanim.2015.03.013
- NAKAMURA, Mizuho, Navneet DHAND, Bethany WILSON, Melissa STARLING a Paul MCGREEVY. Picture Perfect Pups: How Do Attributes of Photographs of Dogs in Online Rescue Profiles Affect Adoption Speed?. *Animals* [online]. 2020, **10**(1) [cit. 2021-03-13]. ISSN 2076-2615. Dostupné z: doi:10.3390/ani10010152
- NEW, JR., John C., Mo D. SALMAN, Janet M. SCARLETT, Philip H. KASS, Jayne A. VAUGHN, Stacy SCHERR a William J. KELCH. Moving: Characteristics of Dogs and Cats and Those Relinquishing Them to 12 U.S. Animal Shelters. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 1999, **2**(2), 83-96 [cit. 2021-03-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1207/s15327604jaws0202_1
- NĚMCOVÁ, D. a P. NOVÁK. Adoption of Dogs in the Czech Republic. *Acta Veterinaria Brno* [online]. 2003, **72**(3), 421-427 [cit. 2021-04-03]. ISSN 0001-7213. Dostupné z: doi:10.2754/avb200372030421
- OLIKER, SJ. 2001. Gender and Friendship. 194–204 s. in Vannoy D, editor. *Gender Mosaics: Social Perspectives*. Oxford University Press, Los Angeles.
- OZCAN, Mustafa, Bulent EKIZ, Nursen OZTURK a Hanife Ozlem Sertel BERK. Factors Affecting Turkish Dog Owners 'Breed Choices, and Their Associations with Socio-demographic and Dog-Related Variables. *Anthrozoös* [online]. 2019, **32**(5), 647-664 [cit. 2022-04-12]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.1080/08927936.2019.1645509
- PACKER, Rowena M. A., Dan G. O'NEILL, Francesca FLETCHER, Mark J. FARNWORTH a I. Anna S. OLSSON. Come for the looks, stay for the personality? A mixed methods investigation of reacquisition and owner recommendation of Bulldogs, French Bulldogs and Pugs. *PLOS ONE* [online]. 2020, **15**(8) [cit. 2022-04-13]. ISSN 1932-6203. Dostupné z: doi:10.1371/journal.pone.0237276
- PATRONEK, G.J. a L.T. GLICKMAN. Pet ownership protects against the risks and consequences of coronary heart disease. *Medical Hypotheses* [online]. 1993, **40**(4), 245-249 [cit. 2021-03-20]. ISSN 03069877. Dostupné z: doi:10.1016/0306-9877(93)90049-V
- PEDERSEN, Niels C., Ashley S. POOCH a Hongwei LIU. A genetic assessment of the English bulldog. *Canine Genetics and Epidemiology* [online]. 2016, **3**(1) [cit. 2022-04-13]. ISSN 2052-6687. Dostupné z: doi:10.1186/s40575-016-0036-y

- PIFER, Ralph, Kinya SHIMIZU a Linda PIFER. Public Attitudes Toward Animal Research: Some International Comparisons. *Society & Animals* [online]. 1994, **2**(2), 95-113 [cit. 2021-02-20]. ISSN 1063-1119. Dostupné z: doi:10.1163/156853094X00126
- PITTERI E, MONGILLO P, ADAMELLI S, BONICHINI S, MARINELLI L. 2014. The quality of life of pet dogs owned by elderly people depends on the living context, not on the owner's age. *Journal of Veterinary Behavior* **9**:72-77.
- POSAGE JM, BARTLETT PC, THOMAS DK. 1998. Determining factors for successful adoption of dogs from an animal shelter. *Journal of the American Veterinary Medical Association* **213**,**4**:478-482.
- PROTOPOPOVA, Alexandra, Maria BRANDIFINO a Clive D.L. WYNNE. Preference assessments and structured potential adopter-dog interactions increase adoptions. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 2016, **176**, 87-95 [cit. 2021-06-12]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/j.applanim.2015.12.003
- REESE, Laura A., Mark SKIDMORE, William DYAR a Erika ROSEBROOK. No Dog Left Behind: A Hedonic Pricing Model for Animal Shelters. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2016, **20**(1), 52-64 [cit. 2022-04-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888705.2016.1236693
- SALMAN, M.D., John G. NEW, JR., Janet M. SCARLETT, Philip H. KASS, Rebecca RUCHGALLIE a Suzanne HETTS. Human and Animal Factors Related to Relinquishment of Dogs and Cats in 12 Selected Animal Shelters in the United States. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 1998, **1**(3), 207-226 [cit. 2022-04-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1207/s15327604jaws0103_2
- SCARLETT, Janet M., Mo D. SALMAN, John G. NEW, JR. a Philip H. KASS. Reasons for Relinquishment of Companion Animals in U.S. Animal Shelters: Selected Health and Personal Issues. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 1999, **2**(1), 41-57 [cit. 2022-04-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1207/s15327604jaws0201_4
- SERPELL, JA. 1988. The Domestication and History of the Cat. 151-158 s. in Turner DC, Bateson P, editors. *The Domestic Cat: The Biology of Its Behavior*. Cambridge University Press, New York.
- SERPELL, JA. 1996. Evidence for an association between pet behavior and owner attachment levels. *Applied Animal Behaviour Science* **47**:49-60.
- SERPELL, JA. 2004. Factors influencing human attitudes to animals and their welfare. *UFAW International Symposium on Science in the Service of Animal Welfare* **13**:145-151.
- SIETTOU, Christina, Iain M. FRASER a Rob W. FRASER. Investigating Some of the Factors That Influence "Consumer" Choice When Adopting a Shelter Dog in the United Kingdom. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2014, **17**(2), 136-147 [cit. 2022-04-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888705.2014.883924
- SLATER, Margaret R. a Miriam SLATER. Women in veterinary medicine. *Journal of the American Veterinary Medical Association* [online]. 2000, **217**(4), 472-476 [cit. 2022-04-13]. ISSN 0003-1488. Dostupné z: doi:10.2460/javma.2000.217.472

- SOTO, Francisco Rafael Martins, Fernando FERREIRA, Sonia Regina PINHEIRO, Fernanda NOGARI, Marcia Regina RISSETO, Osana DE SOUZA a Marcos AMAKU. Adoption of Shelter Dogs in a Brazilian Community: Assessing the Caretaker Profile. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2005, **8**(2), 105-116 [cit. 2022-04-13]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1207/s15327604jaws0802_3
- SVOBODA, HJ a CL HOFFMAN. Investigating the role of coat colour, age, sex, and breed on outcomes for dogs at two animal shelters in the United States. *Animal Welfare* [online]. 2015, **24**(4), 497-506 [cit. 2022-04-13]. ISSN 09627286. Dostupné z: doi:10.7120/09627286.24.4.497
- VODIČKOVÁ, Barbora, Vladimír VEČEREK a Eva VOŠLÁŘOVÁ. The effect of adopter's gender on shelter dog selection preferences. *Acta Veterinaria Brno* [online]. 2019, **88**(1), 93-101 [cit. 2021-02-20]. ISSN 0001-7213. Dostupné z: doi:10.2754/avb201988010093
- VOŠLÁŘOVÁ, Eva, Jiri ZAK, Vladimír VECEREK a Iveta BEDANOVA. Breed Characteristics of Abandoned and Lost Dogs in the Czech Republic. *Journal of Applied Animal Welfare Science* [online]. 2015, **18**(4), 332-342 [cit. 2021-03-20]. ISSN 1088-8705. Dostupné z: doi:10.1080/10888705.2014.981816
- WELLS D, HEPPER P. 1992. The behaviour of dogs in a rescue shelter. *Animal Welfare* **1**:171-186
- WELLS, Deborah L. a Peter G. HEPPER. Male and female dogs respond differently to men and women. *Applied Animal Behaviour Science* [online]. 1999, **61**(4), 341-349 [cit. 2022-04-13]. ISSN 01681591. Dostupné z: doi:10.1016/S0168-1591(98)00202-0
- WELLS, Deborah L., Deborah J. MORRISON a Peter G. HEPPER. The Effect of Priming on Perceptions of Dog Breed Traits. *Anthrozoös* [online]. 2015, **25**(3), 369-377 [cit. 2022-04-20]. ISSN 0892-7936. Dostupné z: doi:10.2752/175303712X13403555186370
- WENZEL, George W., 1992. The Animal Rights Crusade: The Growth of a Moral Protest. James M. Jasper, Dorothy Nelkin. *American Journal of Sociology* [online]. **98**(2), 397-399 [cit. 2021-05-19]. ISSN 0002-9602. Dostupné z: doi:10.1086/230018
- ZASLOFF, R. Lee a Aline H. KIDD. Loneliness and Pet Ownership among Single Women. *Psychological Reports* [online]. 1994, **75**(2), 747-752 [cit. 2021-02-20]. ISSN 0033-2941. Dostupné z: doi:10.2466/pr0.1994.75.2.747
- ŽÁK, Jiří, Eva VOŠLÁŘOVÁ, Vladimír VEČEREK a Iveta BEDÁŇOVÁ. Sex, age and size as factors affecting the length of stay of dogs in Czech shelters. *Acta Veterinaria Brno* [online]. 2015, **84**(4), 407-413 [cit. 2021-02-20]. ISSN 0001-7213. Dostupné z: doi:10.2754/avb201584040407

10. Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 1: Dotazník

Existují genderové preference při volbě plemene psa?

Dobrý den,

jmenuji se Petra Dražilová a třetím rokem studuji na České zemědělské univerzitě v Praze obor kynologie. Téma mé bakalářské práce je 'Existují genderové preference při volbě plemene psa?'. Budu velmi ráda, když se v tomto dotazníku se mnou podělíte o své názory. Dotazník je anonymní.

1. JSTE

- žena
- muž

2. JE VÁŠ VĚK V ROZMEZÍ

- 18-30
- 31-65
- 66 a víc

3. JAKÁ JE VAŠE SEXUÁLNÍ ORIENTACE

- heterosexuální
- homosexuální
- Bisexuální
- jiné:

4. JAKÉ JE VAŠE NEJVYŠŠÍ DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ

- základní
- středníodborné s výučním listem
- střední bez maturity
- střední s maturitou
- vyšší
- vysokoškolské

5. KOLIK MÁTE DĚTÍ

- 0
- 1
- 2
- 3 a více

6. MÁTE PSA

- ano
- ne

7. POKUD NE, CHCETE SI POŘÍDIT PSA?

- ano
- ne
- nevím

8. JAEÉPLEMENOBYSTESIVIDEÁLNÍMPŘÍPADĚPOŘÍDILI?

(vypište)

9. NA CO BYSTE KLADLI DŮRAZ PŘI VÝBĚRU IDEÁLNÍHO PSA

- povaha
- původ
- vzhled
- pracovní nebo sportovní využití
- kontaktnost, trpělivost psa a jeho bezkonfliktnost vůči dětem a jiným zvířatům.
- cvičitelnost a učenlivost psa
- ostrost psa, schopnost hlídat před nevítanými návštěvníky
- schopnost a chuť si hrát
- jiné:

10. CO BY VÁS VEDLO K VÝBĚRU TOHOTO PSA?

- doporučení, má ho člověk v mém okolí
- plemeno je nyní v módě, je oblíbené díky filmu, známé osobnosti aj.
- preferuji povahu daného plemene
- preferuji vzhled daného plemene
- preferuji životaschopnost daného plemene
- preferuji temperament daného plemene
- jiné:

11. POŘÍDILI BYSTE SI PSA:

- pouze s průkazem původu
- bez průkazu původu
- křížence
- nezáleží mi na původu psa

12. JAKOU PREFERUJETE VELIKOST PSA?

- střední
- malou
- velkou
- na velikosti mi nezáleží

13. PREFERUJETE

- feny
- psy
- na pohlaví mi nezáleží

14. PREFERUJETE PSY

- kastrované
- nekastrované
- nezáleží mi na tom

15. PREFERUJIPLEMENO

- kde není nutná žádná úprava srsti
- kde je nutná minimální úprava srsti
- kde je nutná odborná úprava srsti
- nezáleží mi na tom

16. JAKÉ ZBARVENÍ PSA SE VÁM NEJVÍCE LÍBÍ?

- bílá
- černá
- žlutá
- merle “zbarvení plísně”
- hnědá
- strakatá
- žíhaná
- modrá
- bezsrstost
- jiné
- nezáleží mi na barvě psa

obr. merle zbarvení

17. JAKÝ DRUH SRSTI PREFERUJETE?

- krátkosrstý
- dlouhosrstý
- hrubosrstý
- nelínající
- bezsrstý
- nezáleží mi na tom

18. JAKÝ TYP UŠÍ PREFERUJETE?

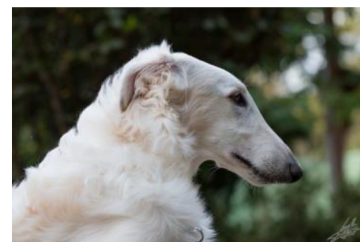
- klopené např. bígl
- poloklopené např. šeltie
- vzpřímené např. německý ovčák
- jiné
- nezáleží mi na tom

obr. ucho šeltie

19. JAKOU PREFERUJETE DÉLKU ČELISTI?

- krátkou např. francouzský buldoček
- obvyklou délku např. labradorský retrívr
- dlouhou např. chrt
- nezáleží mi na tom

obr. čelist ruského chrta

20. PREFEROVALI BYSTE PSA:

- dlouhonohého plemeno např. Vlkodav
- normální délka nohou
- krátkonohé plemeno např. jezevčík
- nezáleží mi na tom

21. PREFEROVALI BYSTE PSA

- který vyžaduje mnoho pohybu
- který vyžaduje středně mnoho pohybu
- který vyžaduje minimálně pohybu
- nezáleží mi na tom

obr. končetiny vlkodava

22. PREFEROVALI BYSTE PSA:

- klidné povahy
- středně temperamentní povahy
- temperamentní povahy
- nezáleží mi na tom

23. PREFEROVALI BYSTE PSA

- který hlasitě hlídá a ohlásí tak každou osobu
- který štěká pouze krátce, jen v případě potřeby
- který štěká minimálně
- který vůbec neštěká nezáleží mi na tom

24. JAKÝ BY BYL VÁŠ ZPŮSOB VYUŽITÍ PSA?

- jako společník
- hlídací pes
- služební pes
- chovný pes a prodej štěňat
- výstavní pes
- asistenční pes pro handicapované osoby
- lovecký pes s využitím v myslivosti
- psí sport
- kamarád pro děti
- jiné

25. NAVŠTÍVILI JSTE NĚKDY PSÍ ÚTULEK?

- ano
- ne
- nevím

26. UJALI BYSTE SE PSA Z ÚTULKU?

- ano
- ne
- nevím

27. UJALI BYSTE SE HANDICAPOVANÉHO PSA (chybějící končetina, oko, hluchota...)?

- ano
- ne
- nevím

28. DO JAKÉHO VĚKU PSA BYSTE SI HO POŘÍDILI?

- štěně od 2-4 měsíců staré
- štěně do půl roku stáří
- mladého psa do 1 roku
- mladého psa do 3 let
- na věku psa mi v okamžiku pořízení nezáleží

Mnohokrát Vám děkuji za Vaše názory a Váš čas.